

**Ministerstvo vnútra SR**  
**Štátny ústredný banský archív v Banskej Štiavnici**

**1. „PYRIT“ sirokýzové, železo - a medenorudné bane, úč. spol. Smolník  
(1767) 1924 - 1945 (1948)**

**2. Katovická banská a hutnícka, úč. spol.  
1900 - 1925**

**skupinový inventár**

**Zoltán Jakab, Lucia Krchnáková**  
**Banská Štiavnica 2004**

## **„PYRIT“ sirokýzové, železo - a medenorudné bane, úč. spol. Smolník (1767) 1924 - 1945 (1948)**

Oblasť Spiša a Gemera je odpradáвна známa náleziskami medených, strieborných a železných rúd, ako aj rozsiahlymi lesmi a dostatkom vodnej energie potrebnej pre rozvoj baníctva, hutníctva a železiarstva. Spišsko-gemerské Rudohorie, okrem ťažby rúd, ponúklo našim predkom aj ložiská na ťažbu kýzov v okolí Smolníka.

Presné údaje o začiatkoch baníctva v Smolníku nie sú známe. Prvé písomné záznamy o Smolníku, ako o baníckom osídlení, pochádzajú z roku 1372. Predpokladá sa, že samotné baníctvo bude ešte o storočie staršie, kedy sa v Gelnici prisťahovalci zaoberali banskou činnosťou, ktorú následne rozšírili aj do Smolníka.

Smolník už v roku 1341 mal komorského grófa, ktorému podliehal aj Štós. Význam smolníckeho medenorudného baníctva vzrastal a svoj vrchol dosiahol počas panovania Márie Terézie, kedy bol v Smolníku zriadený Hlavný banský úrad a inšpektorát pre hornouhorský banský dištrikt. V tomto období už Smolník zatiňuje význam Gelnice a prevzal vedúce miesto medzi hornouhorskými banskými mestami.

Baníctvo na Spiši sa intenzívne rozvíjalo do konca 14. storočia. V tomto období boli Gelnica a Smolník pozbavené mestských privilégii, čo malo za následok postupný úpadok baníctva v tejto oblasti a v polovici 16. storočia jeho úplný zánik.

Po krátkom oživení začiatkom 17. storočia baníctvo na Gemeri opäť upadlo. Vlastná prevádzka ťažby rúd sa sústreďovala v nevelkých ťažiarstvách, ktorých členmi boli zemepáni a mešťania okolitých miest a obcí. Po čase sa však prejavila potreba zjednotiť ťažiarstva do jednej organizácie, ktorá by posilnila ich postavenie. Tak vzniklo v roku 1748 Združenie hornouhorských ťažiarov, ktoré 150 rokov (1748 - 1898) hralo dôležitú úlohu v rudnom baníctve v Spišsko-gemerskom rudohorí. Neskôr sa do tejto činnosti zapojil aj banský erár. Popri ňom naďalej pracovali v Smolníku ťažiarstva, z ktorých najvýznamnejšie bolo ťažiarstvo Vavrinec a Ferdinand. Dobývacie právo na hlbinné dobývanie, ako aj dobývanie v banských poliach mal banský erár.

Úpadok hornouhorského medenorudného baníctva v druhej polovici 19. storočia sa dotkol aj Smolníka. Podieľali sa na ňom prírodné katastrofy (zatápanie baní) a všeobecná recesia domácej výroby medi. Situácia sa začala zlepšovať v 70-tych rokoch 19. storočia, kedy sa naopak v dôsledku všeobecného priemyselného rozmachu, obzvlášť chemického,

závod preorientoval na zužitkovanie pyritu. Ťažba medených rúd sa postupne znižovala až odstavila a meď sa zrážala iba z cementových vôd.

V Smolníku sa medenorudné žily a pyritové šošovky otvárali prevažne šachtami. V listine z roku 1604 sa spomína 14 šácht, z ktorých bola ešte v minulom storočí známa šachta Rottenberg. Neskôr boli vyhlbené šachta Nájdenie kríža, Baptista, Alžbeta (najhlbšia šachta s hĺbkou 360 metrov), ďalej šachta Jozef, Grosskunst, Troch kráľov a najmladšia šachta Péch (hlbená v 70-tych rokoch 19. storočia). V spomínanej listine sa uvádza aj niekoľko štôlní, z ktorých najznámejšia je štôlna Kalb a Rottenberg. Neskôr bola pre hornú časť ložiska, a pod ním, vyrazená dedičná štôlna Karol, ktorá zabezpečovala odvodňovanie a vetranie. V roku 1908 bola v širšom okolí Smolníka vyrazená štôlna Raky, ktorou sa sprístupnil žilný komplex Fichtenhübel.

Dejiny baníctva v Smolníku je možné rozdeliť do troch prevádzkových období:

*1/ okolo roku 1280 – 1873*

- baníctvo na medenú rudu s obsahom Cu, Au, Ag

*2/ 1874 – 1899*

- obdobie prechodu baníctva na výrobu kýzov a Cu rudy

*3/ od roku 1900*

- baníctvo na ťažbu pyritov pre chemický priemysel

V prvom období, ako už bolo vyššie spomínané, až do konca 14. storočia patrili bane výlučne súkromným ťažiar-ským podnikom, ktoré disponovali s právom voľného obchodovania s vyrobenou meďou, zlatom a striebrom a mali výhody banských privilégií.

Od začiatku 15. storočia až do roku 1526 sa postupne rušili mestské a banské privilégiá. Po roku 1526, a potom v 16. a 17. storočí (asi do r. 1671) zemanía prenajímali smolnícke medené bane zväčša zahraničným podnikateľom, ktorých prosperitu brzdilo drancovanie banských miest a rôzne povstania. Viedenská dvorská komora považovala smolnícke medené bane v 18. storočí za cisársky majetok, hoci do prevádzky a rozvoja baní neinvestovala. Takýto stav pretrval až do roku 1875, kedy vývoz surovej medi bol zakázaný. Meď vyrobená banským erárom v období 1785 – 1873 sa spotrebovala zväčša vo vnútrozemskom priemysle.

V druhom období bol majiteľom smolníckych baní erár. Vyťažené kýzy v období rokov 1874 – 1884 sa dopravovali povozmi do Margecian a v období od roku 1884 do 1899 sa dopravovali železničnou traťou Smolník - Margecany.

Tretie obdobie baníctva je už charakteristické pre podnikanie účastinných spoločností a od roku 1945 znárodnením všetkých baní.

Výroba banského eráru v rokoch 1840 – 1868 bola postavená najmä na cementácii medi. Hrubý príjem z nej za toto obdobie bol 1 589 208 zlatých pri výrobe 4 9212,2 centov koncentrátov (cementovej múčky) s obsahom 27 321,2 centov medi (priemerná zádrž Cu viac ako 50 %).

Po takmer 500 ročnom medenom baníctve a hutníctve nastúpilo obdobie ťažby kýzov, ktoré sa prispôbilo novodobým požiadavkám chemického priemyslu. Ťažbu kýzov je možné datovať do 70-tych rokov 18. storočia, kedy banský erár uzavrel zmluvu s tovarňami na sódu v Hruschaue a Aussigu na dodávky pyritu. Z tohto dôvodu sa oddávna nevyužívané pyritové zhluky stali predmetom rozsiahlej ťažby a banská činnosť sa zamerala najmä na ich otváranie a dobývanie. V začiatkoch bola ťažba ohrozovaná najmä častými požiarimi. V tomto období už bol zjavný aj celkový úpadok smolníckeho baníctva. Bane mali už len nepatrný príjem zo zrážania cementačnej vody. A práve tieto okolnosti donútili štát k predaju baní súkromnej spoločnosti, ktorej činnosť sa orientovala najmä na výrobu kýzov pre chemický priemysel. V roku 1890 zásoby celistvého pyritu v zhlukoch, kedy smolnícke bane prevzala od banského eráru Hornouhorská banícka a hutnícka spoločnosť Smolník (ďalej HBHÚS), odhadol Július Wick na 24 miliónov q, z ktorého množstva spoločnosť do roku 1918 vydobyla 20 miliónov q kýzov. Za spomínané prevádzkové obdobie sa podarilo slednými prácami otvoriť vo východnom banskom poli doposiaľ neznáme kýzové zhluky. Čo však spolu so zásobami v starých podsádzkach v roku 1922 predstavovalo ani nie 1 milión q kýzov. V rokoch 1891 až 1894 spoločnosť venovala na sledné práce väčší obnos, ale postupne tieto investície klesali.

Závod priebežne vykonával aj prieskumné práce, kde využívali diamantový vŕtací stroj typu *Craelius*. Na rôznych obzoroch bane v rokoch 1917 – 1918 uskutočnili 14 vrtov, z ktorých dvomi otvorili nové kýzové zhluky. Vo východnej časti sa podarilo otvoriť aj menšiu kýzovú šošovku. Bane aj v tomto období ohrozovali najmä požiare. Značné finančné prostriedky si vyžadovala aj údržba chodieb. Kýzové zhluky s veľkou špecifickou váhou a strmým, 75° až 80° úklonom boli v neustálom pohybe, chodby vyrúbané v týchto zhlukoch sa s nimi pohybovali a v dôsledku toho aj prepádávali.

Rozpad Rakúsko – Uhorska spôsobil zmeny aj vo vlastníckych vzťahoch HBHÚS. Za účelom nostrifikácie závodov Hornouhorskej baníckej a hutníckej, úč. spol. (Oberungarische Berg - und Hüttenwerke A.G.) na území Československa bola po dohode ministerstiev v roku 1924 založená účastinná spoločnosť so sídlom v Smolníku - „Pyrit“ *sírokyzové, železo a medenorudové bane, úč. spol.* - s akciovým kapitálom v hodnote 6 000 000,- Kč. Názov firmy sa taktiež používal v nemeckom, maďarskom a francúzskom jazyku. Spoločnosť mala

na území Československa zastupitelstvo aj v Prahe - *Zastupitelství smolnických dolů „Pyrit“* so sídlom Praha – Smíchov. Firma prevzala patronátne právo nad baňami: „Breitgrund Nepomucenus János“, „Ferdinandschacht“, „Rákoczy“, „Carl Erbstollen“, „Theresia Erbstollen“, „Laurenschächter - Felder“, „Michlo - Grubenfeld“, „Francisci - Gruben“, „Dreifaltigkeits- Schächter“, „Berg“, „Drei Anton- Gruben“ a banskou mierou „Ludevit“ spolu s banským majetkom a vodnými právami v Smolníku a Smolníckej Hute. Od spišskonovoveského banského komisariátu prevzala vystavené kutacie povolenia z rokov 1878 až 1907 v počte 36 kusov a od rožňavského banského komisariátu ďalších 17 kutacích povolení. K prevzatému majetku patrila aj baňa Eugénia a 302 m dlhá úzkokoľajná železnica.

Spoločnosť mala v prevádzke dve turbínové elektrocentrály. Na hornú centrálu bola vedená pohonová voda z doliny *Schnellenseifen* cez 2 km dlhú vodnú štôľňu Mária Terézia. V roku 1926 bola v nej zabudovaná Peltonova turbína spolu s generátorom na výrobu striedavého prúdu. Na dolnú centrálu bola vedená pohonová voda z jazera Úhorná, 800 m dlhou vodnou štôľňou a krytým 8 km dlhým jarkom.

Na odvodňovanie baní boli postavené 2 centrifugálne čerpadlá o výkone 1200 litrov banských vôd za minútu. Banské vody v jednom kubickom metri obsahovali 50 až 100 g Cu. Ročná výroba cementačnej medi sa pohybovala okolo 50 ton.

### **Doprava**

Vyťažené kýzy v období rokov 1874 – 1884 sa dopravovali povozmi do Margecian. V období od roku 1884 do 1899 sa doprava vyťažенých kýzov zo Smolníka uskutočňovala po úzkokoľajnej dráhe Smolník – Gelnica – Margecany, ktorú v roku 1891 prevzala do prevádzky Košicko – bohumínska železničná spoločnosť. Železničná úzkokoľajná trať v dĺžke 36 km bola postavená v záujme baníctva v úseku Gelnica – Smolnícka Huta. V roku 1933 sa zahájila prestavba časti tejto dráhy v úseku Margecany – Mníšek nad Hnilcom.

### **Hutníctvo a úpravníctvo**

Druhá polovica 18. a začiatok 19. storočia predstavuje vrchol rozkvetu Smolníka a smolníckeho baníctva. V priebehu 19. storočia došlo ako na Spiši, tak i v Smolníku k obmedzovaniu ťažby medených rúd, čo viedlo k veľkému vystťahovaniu obyvateľstva do rôznych banských miest v Uhorsku.

Až do 70-tych rokov 18. storočia boli predmetom dobývania prevažne rudy medené a strieborné s nepatrným obsahom zlata a v 19. storočí v menšom množstve i ruda železná - limonit. V súvislosti s prechodom na ťažbu železných rúd prevzala roku 1890 banský majetok v Smolníku Hornouhorská banícka a hutnícka úč. spol. so sídlom v Budapešti, ktorá ako jediná ťažila v smolníckych baniach pyrit. V Smolníckej Hute zriadila odparovacie zariadenie

pyritu. Účelom tohto zariadenia bolo hospodárne získavanie všetkých súčastí pyritu. V zariadení sa najskôr odparovala síra v osobitých retortách a následne zahusťovala. Zo zvyšku materiálu sa primeraným chemickým spôsobom získavalo železo a následne ešte aj zlato a striebro.

Smolnícka erárna huta v roku 1869 vyrobila 4568 viedenských centov Cu v hodnote 246 076 zlatých. V roku 1869 sa pohon ťažných strojov využíval pomocou vodnej energie v troch šachtách a v jednej šachte ešte konskou silou. Voda z baní sa odčerpávala štyrmi čerpadlami s vodným pohonom. Stupa bola vybavená 9 tlkami. Úpravňa závodu bola vybavená dvomi usadzovacími zariadeniami a lúhovanie sa vykonávalo v šiestich lúhovniach. Stupa v Smolníckej Hute bola vybavená 6 železnými tlkami a 2 mlynmi. Tavenie rudy sa vykonávalo v troch vysokých peciach. Okrem toho bola v prevádzke ešte 1 nízka pec a 1 sádzacia a čistiaca pec.

Okrem erárnych baní mali zariadenie na zrážanie medi aj baňa Počatie Panny Márie šachta Vavrínek, baňa Mária Pomocnica, Sv. Trojice a štôlni František, Schleper a Rosa Bella. Pyrity ťažené v tejto oblasti sa najprv vyvážali do Kolína v Čechách a neskôr na Moravu a do Sliezska. Ich vývoz sa zintenzívnili po výstavbe gelnického železničného spojenia (Smolník – Margecany), čím bola od roku 1884 zaistená železničná doprava rúd na trase Košice – Bohumín.

Spracovanie vyťažených rúd, ich zhutňovanie a výroba koncentrátov, bolo ukončené v roku 1893, kedy v Smolníckej Hute zhorela vysoká pec aj s celým zariadením a budovou. Po tomto období sa už rudy na spracovávanie vyvážali do iných závodov.

Spoločnosť za účelom výroby jemnej múčky ku koncu roka 1911 postavila valcovaciu stolicu s triedičom. Po vypuknutí prvej svetovej vojny kýzové bane spoločnosti sa stali dôležitým podnikom, nakoľko podnik po zákaze dovozu rudy do zahraničia znamenal jediný zdroj kýzu, ktorý poskytoval surovinu pre výrobu kyseliny sírovej a dusičnej, používanej pri výrobe strelného prachu a iných výbušnín. Z tohto dôvodu sa podnik musel už na začiatku vojny snažiť, aby prevádzka počas trvania vojny nebola prerušená a podľa možností zvyšovala ťažbu. Prvou úlohou bolo nahradiť odvelených pracovníkov – domobrancov. Tento zámer sa podarilo uskutočniť, ba dokonca počet robotníkov aj zvýšiť. Závodu v tomto zámere pomohla aj skutočnosť, že okrem susedných podnikov, ktoré vykonávali kutacie práce zastavila prevádzku aj Katovická banícka a hutnícka úč. spoločnosť (ďalej KBHÚS). Takto uvoľnení pracovníci neskôr nastúpili do zamestnania k Hornouhorskej baníckej a hutníckej úč. spol.

Pyrit dosiahol hospodársky význam potom, čo sa zaviedla priemyselná výroba kyseliny sírovej, modrej a zelenej skalice z pyritu. Jeho masovú ťažbu umožnila výstavba úzkokoľajky z Gelnice do Smolníckej Huty v roku 1883, čím sa stal Smolník najväčším producentom pyritu v Rakúsko - uhorskej monarchii. S narastajúcou ťažbou pyritu zaniklo dobývanie medených rúd pre vyčerpanie dobývateľných partii, ako aj pre zatopenie spodných obzorov. Popri medi a pyrite sa v Smolníku zužitkovali aj banské vody, z ktorých sa už v 15. storočí získavala meď. V 16. storočí sa používala tiež pri výrobe cementačnej medi. Ešte v polovici 19. storočia sa v Smolníku nachádzalo 9 cementačných zariadení, z ktorých po prechode na ťažbu pyritu zostalo len jedno pri šachte Péch, ktoré slúžilo až do roku 1861.

### **Katovická banícka a hutnícka, úč. spol.**

Banské diela a huta Katovickkej baníckej a hutníckej, úč. spol. (ďalej KBHUS) sa nachádzali v bezprostrednej blízkosti panstva Krásna Hôrka. Východne od obce Kováčová (o. Rožňava), v chotári obce Lúčka a Bôrka (o. Rožňava). Nakoľko toto okolie patrilo v minulosti do Turnianskej župy, preto bane a rozsiahle lesné majetky patrili k majetku rodiny grófa Keglevicha. Pred rokom 1848 je známe, že v Lúčke na mieste terajšej huty stála slovenská vysoká pec. Hutu dal postaviť gróf Gabriel Keglevich a neskôr dostala pomenovanie huta Gabriel. Na začiatku 70-tych rokov 19. storočia odkúpil hutu gróf Ferraris Ziči (Boldog), ktorý ju dal na obdobie rokov 1863 – 1879 do prenájmu rožňavskému železiarskemu obchodníkovi Matejovi Nehrerovi. Bane aj huta v roku 1900 prešli do majetku KBHUS, ktorá ju na krátke obdobie, po prevzatí, na jeseň roku 1902 zavrela. Spoločnosť mala vlastné bane a bane prenajaté od jasovského prepošstva. KBHÚS mala sídlo v pruskom Sliezsku v Katovicich a upravenú rudu v pražiarniach v Smolníckej Hute vyvážala viac rokov do svojej huty Hubert (Hubertushütte) v Morgenrotte.

Majetok spoločnosti pozostával z troch banských polí a piatich dĺžkových mier v celkovej rozlohe 1 269 602, 8 m<sup>2</sup>. Banské oprávnenia sa nachádzali:

1/ v obci Lúčka: povrchové miery Viktor, Ľudovít, Manó o rozlohe 406 047, 6 m<sup>2</sup>

2/ v obci Bôrka: dĺžková miera Ondrej, Vavrínek, Peter, Jozef a povrchová miera Emília, Richard, Melánia, Klement, Konrád v celkovej rozlohe 863 555 m<sup>2</sup>

V tomto okolí zo známych žíl je najvýznamnejšia žila Gabriel v Lúčke, ktorá prechádzala povrchovými mierami Ľudovít, Manó a Viktor. Jej smer bol JV, sklon 40 až 45 stupňov SZ a jej najväčšia hrúbka bola 15 metrov. Zo žily bolo vhodných na ťažbu 115 metrov. Jej nadložie tvoril žltý vápenný pieskovec, podložie vápenaté konglomeráty bohaté na

sľudu. Hrúbka žily bola najväčšia v jej východnej časti a jej ďalšie tiahnutie potláčali ankeritové stĺpy. Výplň žily v hĺbke 35 metrov tvoril limonit. V ďalších hĺbkach mal byť siderit, striedavo s limonitom, vo vyšších horizontoch sa do žily vkladajú jemnozrnný kremový konglomerát. Obsah železa v limonite sa udáva 42,39 %. Ťažba prebiehala v tzv. *Görmöcbányi* na žile Gabriel. Zhuk v tejto lokalite bol podfáraný dedičnou štôľňou *Görmöcbánya*, ktorou sa však sprístupnil iba 24 metrov vysoký pilier, zvyšnú hĺbku sprístupnili pomocou dopravnej šachty. Zo šachty, ktorá dosiahla 80 metrov bolo vyrazených 9 krížnych prekopov a horizontálna dĺžka medzi nimi mala rozpätie 5 až 7 metrov. Na výchoze žily prebiehala povrchová ťažba, pre ktorú bolo význačné najnebezpečnejšie rabovanie rudy, do ktorého boli nútené zasiahnuť aj bansko-policačné úrady. Už v roku 1904 boli bane v Lúčke a Hôrke vytiažené a spoločnosť ťažbu zastavila. V zápisnici z pochôdzky zo 16.8. 1904 sa uvádza, že všetky ústia baní sú zavalené a bane nepriechnuté. KBHÚS prevádzkovala ešte baňu Eugénia, kde bola aj slepá šachta. Na základe pochôdzky Banského kapitanátu v Spišskej Novej Vsi (ďalej BKNV) zo dňa 6.3. 1911 sa prevádzka slepej šachty mohla zahájiť až po odstránení zistených nedostatkov a to najmä vybudovaním bezpečného skladu dynamitu a zabezpečenia bezpečnej prevádzky.<sup>1</sup> Prieskumné práce prebiehali v štôľni Anton na *Pipityke*. Ministerstvo pôdohospodárstva v roku 1904 vydalo povolenie na výstavbu lanovej dráhy a zároveň o prenájme územia v dĺžke trasy od bane Eugénia po pražiareň, ktorá stála v blízkosti železničnej stanice v Smolníckej Hute. Ťažba v roku 1904 prebiehala v baniach Vojtech, Eugénia, Viktória, Perpetuus. Spolu sa v nich vytiažilo 56 783 q železnej rudy.<sup>2</sup> Podľa štatistického výkazu z roku 1916 boli počas celého roku 1915 banské práce zastavené a v prevádzke bola len pražiareň rudy.

Priemerná mesačná ťažba v tomto období bola 200 ton. A v poli Richard 20 ton. V predošlom období, kedy bola najvyššia ťažba, sa mesačne vytiažilo približne 500 až 600 ton rudy.

Doprava v štôľňach a na chodbách šachty bola v uhorských banských vozíkoch na drevenej podlahe. Dopravná šachta pozostávala z dvoch dopravných oddelení a z jedného pešieho oddelenia. Doprava bola zabezpečovaná pomocou pary, ktorá sa vyrábala v kotli so spotrebou 4 až 5 priestorových metrov tvrdého dreva denne. V odbornej literatúre sa uvádza, že šachta a jej okolie začalo sadieť, a táto skutočnosť výrazne ovplyvnila ďalšiu dopravu. Tak ako v iných baniach, ani tu sa nevyhli zatápaniu baní. Spočiatku vodu iba jednoducho vyťahovali pomocou lana. Pohon zabezpečoval dvoj - cylindrový vodnostĺpcový stroj, ktorý

<sup>1</sup> Štátny ústredný banský archív (ďalej ŠÚBA), fond Pyrit Smolník (ďalej PS), inv. č. 18

<sup>2</sup> ŠÚBA, fond PS, inv. č. 20



bol osadený v dedičnej štôlni a pomocou neho sa zabezpečovala aj doprava rudy. Pri jednom odčerpávaní sa vytiahlo 200 litrov vody. Neskôr, kedy sa ťažilo vo väčších hĺbkach a vodnostlpcový stroj už nestíhal odčerpávať narastajúce množstvo vody, sa zabudovalo čerpadlo typu *Rittinger* s výtlakom 30 metrov. Všetku vyťažенú rudu z Lúčky a Bôrky spracovávala huta Gabriel v Lúčkach. Pražiareň rudy si spoločnosť v Smolníckej Hute zriadila pravdepodobne okolo roku 1904, ktorej prevádzku nemali nahlásenú u BKNV. V roku 1907 požiadali o rozšírenie pražiarne o tri pece a v roku 1911 BKNV povolil jej prevádzku. V roku 1912 v baniach pracovalo 61 robotníkov, pri lanovej dráhe 6, v pražiarniach 18 a v strojovni 4. Z pražiarní sa v danom roku vyviezlo 114 240 q rudy, v roku 1911 – 119 160 q praženej rudy. Spracovaná ruda z vlastných baní tvorila 87 % a z prenajatých 13 %.<sup>3</sup>

Baníci si v baniach svietili olejovými kahancami. Chodby sa zabezpečovali drevenou výdrevou z bukového a smrekového dreva.

Na začiatku 20. storočia pracovalo v baniach v *Görmöcbányi* 21 robotníkov a v poli Richard traja baníci. KBHÚS mala vlastnú bratskú pokladnicu, ktorá bola založená v roku 1893 a jej členmi boli aj zamestnanci zo smolníckych baní a bane „Gabe Gottes“.<sup>4</sup>

Stanovy spoločnosti boli prijaté valným zhromaždením 11. júna 1889. V roku 1906 boli vo vedení firmy riaditeľ Gustáv Williger a štyria prokuristi - Fritz Adlung, Juraj Tscheuschner, Augustín Gebhardt a Teodor Kluger.<sup>5</sup>

### **Vývoj a dejiny fondu**

Pozadie vývoja spoločnosti Pyrit sa začalo formovať ešte v roku 1890, kedy Uhorská obchodná banka v Budapešti odkúpila od firmy Gerstle - Spitz & co. niekdajšie štátne bane na železný kýz v Smolníku a založila HBHÚS. Spoločnosť vtedy postupne získala ešte 5 banských závodov v Sedmohradsku a baňu vo Fojnici (Bosna). Po rozpade Rakúsko – Uhorska ani jeden z jej závodov nezostal v Maďarsku a postupne boli všetky nostrifikované.

V roku 1923 sa spoločnosť prostredníctvom Srbskej banskej a hutníckej úč. spol. zúčastnila podnikania na ťažbe v Majdanekských závodov na meď.

---

<sup>3</sup> ŠÚBA, fond PS, inv. č. 20

<sup>4</sup> Eisele, G.: *Gömör és Borsod vármegyeék bányászati és kohászati monografiája*, Banská Štiavnica 1907, s. 335 – 339

<sup>5</sup> ŠÚBA, fond Katovická banská a hutnícka, úč. spol. (ďalej KBHÚS), inv. č. 19

Snahy o vytvorenie novej spoločnosti HBHÚS možno pozorovať už začiatkom roka 1920, kedy na zasadnutí svojej správy dala podnet na založenie novej firmy pod názvom *Pyrit. Riaditeľstvo kýzových dolov v Smolníku, Pyrit. Direction der Schwefelkiesgrube in Schmöllnitz, Pyrit. Kénkovandbánya Igazgatosága Szomolnok*.<sup>6</sup> Podnety na jej registráciu v Československom obchodnom registri boli podmienené súhlasom Ministra s plnou mocou pre správu Slovenska, podľa zákona z roku 1919 „o zakladaní akciových spoločností“. Zapísanie firiálky v Smolníku na maďarskej strane sa uskutočnilo a zastupovať ju mal banský riaditeľ Július Wick zo Smolníka. Spoločnosť v tomto období, aj napriek skutočnosti, že v Československu nebola registrovaná, používala pečiatku „nového podniku“. Ďalší vývoj registrácie sa v archívnych dokumentoch nedá určiť, pretože spisy z rokov 1921 až 1923 chýbajú. Podľa dostupných údajov vo fonde mohlo k zapísaniu firmy dôjsť 23., resp. 28. januára 1924, kedy bola v obchodnom registri zapísaná pod názvom *Pyrit sirokýzové, železo- a medenorudné bane úč. spol. v Smolníku*.<sup>7</sup> Podľa iných údajov (zdroj internet) došlo prostredníctvom Bratislavskej všeobecnej banky k založeniu novej spoločnosti 1. apríla 1924. Pri prevzatí spoločnosti od HBHÚS mal akciový kapitál hodnotu 6 miliónov korún a do vlastníctva prešli všetky aktíva a pasíva na území ČSR. Pravdepodobne už pred týmto obdobím existovala predbežná zmluva, nakoľko majetok novej firmy sa preniesol na základe bývalého vlastníctva z 1. januára 1922. Do majetku novej firmy prešli nasledovné banské diela:

- huta v Starej Vode
- závod na výrobu kyseliny sírovej v Smolníku
- baňa Ján Nepomucký
- šachta Ferdinand
- baňa Rákoczy
- dedičná štôlna Karol
- vodné práva a stupy
- dedičná štôlna Terézia
- cementačné zariadenie v Smolníku
- pole šachty Vavrinec
- banské pole Michal
- baňa František
- šachtica sv. Trojice

---

<sup>6</sup> ŠÚBA, fond PS, inv. č. 89

<sup>7</sup> ŠÚBA, fond PS, inv. č. 90

- baňa Anton
- dĺžková miera Ľudovít
- voľné kutby v Smolníku a Smolníckej Hute
- baňa Eugénia

ako aj ďalšie zmluvy, koncesie, práva a služobnosti. Nová spoločnosť prevzala od HBHÚS aj písomností, z ktorých podstatnú časť vo fonde tvorí korešpondencia.

Spoločnosť „Pyrit“ v Smolníku aj naďalej však zostala pod priamym vplyvom budapeštianskej firmy. Pôsobením promaďarsky orientovaného prokuristu Edmunda Schönhausera a najmä riaditeľa Júliusa Wicka sabotovala dodávky kýzu a nevyužila tak povojnový nedostatok pyritu v republike. Následkom toho sa firma značne oslabila a nevydržala už prvý nápor odbytovej krízy po roku 1921. Významnú úlohu tu zohrali nedovolené finančné transakcie (prostredníctvom firmy Kleinsworts Sohns v Londýne odosielali utržené peniaze za vyvezený kýz späť do Budapešti). V roku 1922 došlo k odstaveniu prevádzky a po jej obnovení roku 1924 jeho produkcia natrvalo stagnovala. Na stagnácii, okrem uvedených faktov, mala značný podiel aj vyčerpanosť baní. K definitívnemu opusteniu bane Eugénia sa pristúpilo už v roku 1929. Snahy o konsolidáciu pomerov podniku sa spoločnosť pokúšala najmä pred prvou svetovou vojnou, kedy zahájila kutacie práce na nových náleziskách pyritu v Heľpe a vo Veľkej Polome. Závod mal, okrem banských diel, aj vlastné cementačné zariadenie, úpravňu rúd a triediareň a skúšobňu.

Firma „Pyrit“ pozostávala z troch orgánov: valné zhromaždenie, správa a dozorný výbor. Valné zhromaždenie zastupovalo všetkých účastníarov a bolo vedené predsedom správy. Správa pozostávala najmenej z 5 a najviac z 13 členov, ktorých volilo valné zhromaždenie na obdobie jedného roka. Väčšina členov správy musela pozostávať z československých štátnych občanov. Správa zastupovala firmu voči ústredným štátnym orgánom. Dozorný výbor pozostával z 3 riadnych a z 1 náhradného člena. Jeho členov volilo valné zhromaždenie na jeden rok. Jeho úlohou bola kontrola vedenia spoločnosti. Skúmala ročné účty a súvahy.

Počas druhej svetovej vojny sa firma „Pyrit“ dostala do záujmovej sféry Rimamuránsko - šalgótarjánskej železiarskej, úč. spol. a v roku 1946 prešla pod národnú správu. V tomto období boli zásoby kýzov vydobyté a ťažili sa len zbytky zo starých základok. Prevádzka bola následkom vojnových udalostí koncom roka 1944 odstavená a robili sa len udržiavacie práce. Na základe dekrétu prezidenta republiky č.100 Zb. o znárodnení baní a niektorých priemyselných podnikov a vyhlášky ministra priemyslu č. 1113 zo dňa 7. marca 1946 sa s platnosťou od 1. januára 1946 stala firma „Pyrit“ spolu

s ďalšími desiatimi spoločnosťami súčasťou novozaloženého národného podniku Železorudné bane.

Písomnosti spoločnosti Pyrit boli do ŠÚBA prevzaté od podniku Železorudné bane, n. p. Spišská Nová Ves dňa 21. 11. 1997 v rozsahu 16,44 b. m. (preberací protokol č. j. 98/0019 SE 3). Mapy a plány dopĺňajúce fond v počte 46 kusov boli prevzaté ešte v roku 1993.

Fond v jeho pôvodnom usporiadaní nevyhovoval podmienkam archívneho fondu. Na spisoch sa vyskytujú prezentačné pečiatky, na niektorých aj evidenčné číslo spisu, ale z nich sa nedala určiť spisová manipulácia. Z tohto dôvodu boli dokumenty usporiadané podľa novovytvorenej štruktúry. Spisy sme rozčlenili do vecných skupín a v rámci nich do podskupín. V podskupinách sú spisy usporiadané chronologicky.

### **Rozbor archívneho fondu**

S vymedzením presného dátumu vzniku spoločnosti nastali menšie ťažkosti, nakoľko ako je už spomenuté, chýbajú spisy z týchto rokov. Nakoniec sme ponechali dátum vzniku 1. 4. 1924, na ktorý sa odvolávajú aj iní autori. Keďže v archívnom fonde *Pyrit, sirokyzové, železo – a medenorudné bane, úč. spol.* sa úradné ani pomocné knihy nezachovali, pozostáva len zo spisového materiálu, účtovného materiálu a z máp a plánov. Spisový materiál bol vo veľkej miere vyradený a z pôvodných 16,44 b. m. archívnych dokumentov sa ponechalo len 5,4 b. m. Množstvo vyradeného materiálu vyplýva z rozsiahlej všeobecnej korešpondencie, bez výpovednej hodnoty. Spisy boli následne, podľa nami vytvorenej štruktúry, usporiadané do vecných skupín. Vecné skupiny sú rozdelené na: vedenie – správa, zamestnanci, výroba a ťažba, účtovný materiál, a mapy a plány.

#### **I. SPISOVÝ MATERIÁL**

##### **A. Vedenie – správa**

1. Zmluvy, dohody a rozhodnutia
2. Majetkovoprávne záležitosti – údely a kutacie povolenia
3. Majetkovoprávne záležitosti – osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb
4. Majetkovoprávne záležitosti – zápisnice, uznesenia, korešpondencia
5. Majetkovoprávne záležitosti – súdne spory
6. Správna rada
7. Správna rada – riaditeľ
8. Správna rada – prokurista

9. Správna rada – banský správca
10. Valné zhromaždenia
11. Stanovy
12. Korešpondencia
13. Rôzne

## **B. Zamestnanci**

1. Všeobecné
2. Súdne spory

## **C. Výroba a ťažba**

1. Správy o pochôdzkach
2. Technologické postupy a analýzy
3. Zastavenie a obnovenie prevádzky
4. Prevádzkové záležitosti a prevádzkové plány
  - a. Prevádzkové plány
  - b. Rôzne prevádzkové záležitosti
5. Korešpondencia
6. Prevádzkové hlásenia
7. Výkazy vytťaženej medi a železného kýzu
8. Výkazy odbytu kýzu

## **D. Stroje a strojné zariadenia**

1. Všeobecné
2. Korešpondencia

## **II. ÚČTOVNÝ MATERIÁL**

- A. Pomocné účtovné knihy
- B. Iné účtovné knihy
- C. Spisy
- D. Rozpočty
- E. Výkazy

## **III. Štatistika**

#### **IV. Mapy a plány**

##### **A. Banské mapy**

##### **B. Plány**

###### **1. Doprava**

- a. Vertikálna doprava
- b. Horizontálna doprava

###### **2. Vodnočerpacie stroje**

###### **3. Hutníctvo**

###### **4. Úpravníctvo**

- a. Drvenie
- b. Cementačné zariadenie

###### **5. Prevádzkové a závodné budovy**

###### **6. Rôzne**

Každá vecná skupina je delená na podskupiny, v ktorých sú inventárne jednotky vytvorené podľa ich dôležitosti, prípadne chronologicky a označené rozpätím rokov. Inventárnu jednotku tvoria písomnosti rovnakej alebo príbuznej výpovednej hodnoty. Skupinu účtovného materiálu sme rozdelili na pomocné účtovné knihy, iné účtovné knihy, spisy, rozpočty a výkazy. Inventárnou jednotkou účtovných kníh je jeden zväzok. Za inventárnu jednotku spisov sme zvolili vecnú skupinu spisov za jeden rok, prípadne za viacročné obdobie. Za účtovný materiál je zaradená štatistika a na záver sú zaradené mapy a plány. Pri inventarizácii máp a plánov sme za inventárnu jednotku zvolili jednu mapu, resp. jeden plán.

Vo fonde Katovická banská a hutnícka úč. spol. sa zachovalo iba malé množstvo spisov, bez zachovania úradných kníh, máp a plánov. Aj napriek tomu sme zvolili rovnakú štruktúru ako pri predošlom fonde. Teda spisový materiál sme rozdelili na skupiny: vedenie správa, kde sú zaradené výlučne majetkovoprávne záležitosti, zamestnanci, ťažba a výroba a účtovný materiál. Rozsah fondu je 0,12 b. m. Zo zachovalého spisového materiálu sa nedá rekonštruovať činnosť spoločnosti a vyššie údaje k nej sa dajú získať len z odbornej literatúry.

#### **Možnosti využitia archívneho fondu**

Pyrit (železný kýz) je nerast vyskytujúci sa na rudných žilách. Často obsahuje malé množstvo niklu, kobaltu, medi, zinku, striebra, zlata, tália a arzenu. Hlavné ložisko na území

Slovenska sa nachádza v oblasti Smolníka. Pyrit sa používa k výrobe kyseliny siričitej, kyseliny sírovej, zelenej a modrej skalice, a siričitanu vápenatého používaného pri výrobe celulózy. Pridáva sa tiež pri niektorých hutných procesoch a vyrábajú sa z neho farby, leštidlá, hnojivá a síra. Pri výrobe kyseliny siričitej vzniká odpad - kýzové výpalky.

Archívne fondy s tematikou ťažby kýzou sa v našom archíve samostatne nenachádzajú. Kýzy, teda pyrity mali zväčša druhoradý význam v ťažbe surovín. Až sprístupnením archívneho fondu „Pyrit“ sa ponúka, pre bádateľov a širokú verejnosť, možnosť nahliadnuť aj do tohto odvetvia ťažby surovín.

Možnosti využitia archívneho fondu sú pomerne rozmanité. Nachádzajú sa tu písomnosti dokumentujúce vlastnícke vzťahy, kutacie povolenia, údely a v rámci tejto skupiny aj rozsiahla korešpondencia, z ktorých zachovalé kópie sú zviazané do kníh (*Copierbuch, Másolókönyv*).

Okrem toho je tu množstvo písomností, ktoré poskytujú bádateľom prehľad o ťažbe kýzov a ich spracovanie. V rámci tejto skupiny písomností tu možno bádať technologické postupy, použité stroje a strojné zariadenia, prevádzkové plány a výkazy vytťaženej rudy a k nej opäť bohatú korešpondenciu. Z účtovného materiálu je pre výskum dôležitá najmä skupina inventárov nehnuteľného a hnutel'ného majetku, z ktorých sa dá rekonštruovať obraz o technologickej vyspelosti daného podniku.

V skupine mapy a plány v popredí záujmu môžu byť najmä historické banské mapy od roku 1767, a taktiež aj rôzne plány zariadení. Spisový materiál fondu je písaný v prevažnej miere v nemeckom, maďarskom, v neskoršom období aj v slovenskom jazyku.

\*\*\*\*\*

Fondy roztriedili, usporiadali a zinventarizovali v roku 2000 a 2004 pracovníci ŠÚBA Banská Štiavnica, Zoltán Jakab a Mgr. Lucia Krchnáková. Úvod skupinového inventára napísal v roku 2008 Zoltán Jakab. Orientačné registre vyhotovila a inventár prepísala Mgr. Lucia Krchnáková.

### **Použitá a odporúčaná literatúra**

- 1/ Kol.: 700 rokov baníctva v Smolníku. Železorudné bane národný podnik - závod Smolník, Komunálne služby v Spišskej Novej Vsi, 1970
- 2/ Kol.: 25 rokov železorudných baní Spišská Nová Ves. Východoslovenské vydavateľstvo Košice, 1970

3/ Kol.: 40 rokov železorudných baní Spišská Nová Ves. Železorudné bane, n. p., Spišská  
Nová Ves, 1988

SNA, Slovenský banský archív



### Zoznam použitých skratiek

|            |   |                                                      |
|------------|---|------------------------------------------------------|
| b. a.      | = | bez autora                                           |
| b. M       | = | bez mierky                                           |
| BKNV       | = | Banský kapitanát Spišská Nová Ves                    |
| cm         | = | centimeter                                           |
| HBHÚS      | = | Hornouhorská banská a hutnícka, úč. spol.            |
| Inv .č.    | = | inventárne číslo                                     |
| KBHÚS      | = | Katovická banská a hutnícka, úč. spol.               |
| kolor.     | = | kolorovaný                                           |
| kres.      | = | kreslený                                             |
| M          | = | mierka                                               |
| nečit.     | = | nečitateľný                                          |
| OBÚ        | = | Obvodný banský úrad                                  |
| RIMA       | = | Rimamuránsko - šalgótarjánská železiarska, úč. spol. |
| rkp.       | = | rukopis                                              |
| ukl. jedn. | = | ukladacia jednotka                                   |

1.

**„PYRIT“ širokýzové, železo - a medenorudné bane, úč. spol. Smolník  
(1767) 1924 - 1945 (1948)**

## I. SPISOVÝ MATERIÁL

Inv.č. Rok

ukl. jedn.

### A. Vedenie - správa

#### 1. Zmluvy, dohody a rozhodnutia

1. 1924 1  
Zmluva o prevzatí smolníckych baní firmou „Pyrit“ od HBHÚS.
2. 1872 - 1928 1  
Kúpnopredajné zmluvy o odpredaji pozemkov + zápisnice a rozhodnutia medzi HBHÚS (resp. „Pyrit“) a vlastními pozemkov v okolí Smolníckej Huty, Smolníka a Drohobyczu + 1 mapa.
3. 1903 - 1910 + b. r. 1  
Zmluvy o nákupe dreva HBHÚS od Správy lesov v Smolníku + korešpondencia.
4. 1920 1  
Kúpnopredajná zmluva o odpredaní banských polí KBHÚS „Anton“, „Eugénia“, „Bella“ HBHÚS i s príslušnými hnutelnosťami a nehnuteľnosťami + korešpondencia.
5. 1921 1  
Kúpnopredajné zmluvy medzi HBHÚS a firmou PYRIT Societate Anonima Romana de Mine v Kluži o odpredaji banských polí v Rumunsku.
6. 1909 1  
Kúpnopredajná zmluva o odpredaji nehnuteľností HBHÚS v katastri obce Smolník pre Kolomana Zavilla.
7. 1920 1  
Kúpnopredajná zmluva medzi KBHÚS a HBHÚS o odpredaji banského majetku.

8. (1886) 1894 - 1900 1  
Zmluva a protokol o prenajatí bane Ferdinand v Smolníku HBHÚS.
9. 1890 1  
Zmluvy o prevode práva na využívanie náhonného vodného jarku a pozemku bývalého haldoviska v Smolníckej Hute medzi Hutným úradom a spoločnosťou Gerstle - Spitz & co.
10. 1900 1  
Zmluva o prenájme vodných náhonných jarkov medzi mestom Smolník a HBHÚS.
11. 1904 - 1922 + b. r. 1  
Zmluvy o prenájme pozemkov medzi Lesnou správou v Smolníckej Hute a firmou „Pyrit“, ktorých predchádzajúcim nájomcom bola KBHÚS.
12. 1933 - 1937 1  
Zmluvy medzi Štátnymi lesmi a statkami v Solivare a firmou „Pyrit“ o prenájme banského poľa Eugénia a prevod poľa na RIMU v Rožňave.
13. 1926 1  
Zmluvy firmy „Pyrit“ o prenájme a kúpe nehnuteľností v Smolníku a Smolníckej Hute.
14. 1907 - 1911 1  
Zmluva o prenájme domu pre žandára v Smolníku uzavretá medzi HBHÚS a žandárskym veliteľstvom v Prešove.
15. 1908 1  
Zmluva o prenájme lúky „Tinesgrund“ od Karola Buchallu pre HBHÚS.
16. 1904 1  
Zmluva o prenájme bytu v Smolníckej Hute uzavretá medzi majiteľom bytu Adalbertom Göldrichom a HBHÚS.

17. 1911 1  
Výt'ah zo zmluvy o prenájme haldoviska bane Eugénia.
18. 1893 1  
Zmluva o prenájme budovy horárne uzavretá medzi HBHÚS a Lesnou správou v Smolníku.
19. 1891 1  
Zmluvy o prenájme banského poľa Michal pri Smolníku.
20. (1888) 1  
Zmluva medzi smolníckym ťažiarstvom spitzenbergskej bane Vavrínek a Spojenou smolníckou spoločnosťou banských produktov Gerstle - Spitz & co. o dodávkach kýzu.
21. 1891 - 1913 1  
Povoznícke zmluvy o preprave dreva medzi povozníkmi zo Smolníka a Smolníckej Hute a HBHÚS.
22. 1900 - 1902 1  
Zmluvy medzi HBHÚS a mestom Smolník o výstavbe vysokonapäťového zariadenia a elektrického vedenia v Smolníku.
23. 1900 - 1909 1  
Zmluvy a povoľovacia listina na zriadenie telefónnej linky HBHÚS medzi Gelnicou a Smolníkom + korešpondencia.
24. 1901 - 1932 1  
Zmluvy o vzájomnom využívaní nehnuteľností HBHÚS (resp. „Pyrit“) a Správy lesov v Smolníckej Hute.
25. 1930 1  
Zmluva o výstavbe vily pri jazere Úhorná, uzavretá medzi firmou „Pyrit“ a stavebným podnikateľom Adolfom Wurfelom + korešpondencia.

26. 1920 1  
Zmluvy o výstavbe vykládkovej stanice a stĺpov lanovej dráhy, uzavreté medzi firmou „Pyrit“ a stavebným podnikateľom Adolfom Wurfelom z Gelnice.
27. 1923 1  
Zmluva o preprave železnej rudy do Smolníckej Huty, uzavretá medzi firmou „Pyrit“ a prevozníkmi.
28. 1923 1  
Zmluva o výstavbe spojovacieho mostu a nakládkovej stanice, uzavretá medzi firmou „Pyrit“ a tesárom Štefanom Gajdošom.
29. 1914 1  
Zmluva o prenájme skladu obilia, uzavretá medzi prenajímateľom HBHÚS a továrňou na výrobu plechu v Smolníckej Hute.
30. 1908 - 1913 1  
Zmluvy o dodávkach mäsa, uzavreté medzi HBHÚS a mäsiarmi Jánom Kreutzerom a Štefanom Zavaczkym.
31. 1912 1  
Zmluva o vyslaní opatrovateľky do banskej nemocnice v Smolníckej Hute, uzavretá medzi HBHÚS a spolkom Červeného kríža.
32. 1906 - 1909 1  
Zmluva o ťažbe a predaji palivového dreva, uzavretá medzi HBHÚS a Lesným úradom v Solivare.
33. 1908 1  
Zmluva o zásobovaní banskej nemocnice v Smolníku potravinami, uzavretá medzi HBHÚS a hostinským Adolfom Linkesom.

34. b. r. 1  
Zmluva o výstavbe kamennej hrádze jazera Úhorná, uzavretá medzi firmou „Pyrit“ a murármi Antonom Hillayom a Eduardom Jägerom.
35. 1910 1  
Zmluva medzi HBHÚS a Pohornádkou, úč. spol. o dodávke praženej cementačnej medi zo Smolníckej Huty.
36. 1907 1  
Dohoda o výrube lesa v Smolníckej Hute, uzavretá medzi HBHÚS a firmou Kohn & Schmergel.
37. 1931 1  
Hostinská a výčapnícka koncesia pre firmu „Pyrit“.
38. 1926 - 1928 1  
Rozhodnutia BKNV o predĺžení platnosti povolení o prevádzkovom kľude na banskom poli Eugénia firmy „Pyrit“.
39. 1898 1  
Dohoda o ťažbe na banskom poli Ferdinand, uzavretá medzi HBHÚS a Kolomanom Münnichom.

## **2. Majetkovoprávne záležitosti - údely a kutacie povolenia**

40. 1904 1  
Predĺženie kutacieho povolenia pre HBHÚS.
41. (1877) 1905 1  
Kutacie povolenie, jeho predĺženie pre Banský úrad v Smolníku v katastri obce Smolnícka Huta a jeho prevod na HBHÚS.

42. 1894 1  
Výtahy zo starých smolníckych údelových kníh + inštrukcia o vymeriavaní banských mier.
43. 1896 1  
Prepis výhradných kutieb Spojenej smolníckej spoločnosti banských produktov na HBHÚS.
44. 1898 1  
Rozhodnutia o prevedení kutacieho povolenia od Juraja Brunyanszkého na HBHÚS.
45. 1901 + b. r. 1  
Súpis výhradných kutieb eráru a ťažiarskych spoločností na území Smolníckej Huty a Smolníka.
46. 1903 1  
Súpis výhradných kutieb erárnych a ťažiarskych spoločností v obciach Švedlár a Mníšek nad Hnilcom.
47. 1904 1  
Dohoda o využívaní pozemku pre lanovú dráhu medzi HBHÚS a KBHÚS.
48. 1904 - 1937 1  
Banská zámenná zmluva a uznesenie o prevedení banských polí od spoločnosti RIMA na firmu „Pyrit“ v chotári obce Gemerská Poloma + 2 mapy.
49. 1907 1  
Žiadosť Hermána Babocsaya a Jána Schmidta o vymedzenie a určenie prednostného práva všetkých výhradných kutieb v obci Pača.
50. 1908 1  
Výpis z banskej pozemkovej knihy o vlastníctve banskej miery Paulína.



51. 1909 1  
Prehlásenie E. Bindera a rodiny Schneiderovej o vlastníctve banských polí „Jupiter“ a „Saturn“ a ich ponuka na odpredaj HBHÚS.
52. 1909 1  
Prehlásenie rodiny Schneiderovcov k odpredaju výhradných kutieb HBHÚS.
53. 1910 - 1912 1  
Zápisnica z pojednávania o údele banského poľa Konstantia I., II. pre smolnícku úč. spol. pre vrtné práce spôsobom „Raky“.
54. 1912 1  
Kutacie povolenia v obvode BKNV pre HBHÚS.
55. 1916 1  
Zápisnice o údele banského poľa Kornélia I. a II. pre baróna Brauna.
56. 1924 1  
Rozhodnutia o udelení povrchových mier na železnú trosku (Ferrum I., II., IX., X., XI., XII.) v Smolníku a v Smolníckej Hute jednotlivcom.
57. 1925 - 1945 1  
Odvolanie firmy „Pyrit“ proti rozhodnutiu OBÚ v Spišskej Novej Vsi ohľadne kutacích prác + korešpondencia.
58. 1934 - 1937 1  
Povolenia pre kutacie práce firmy „Pyrit“ v obvode Revírneho banského úradu v Banskej Bystrici.
59. 1936 - 1937 1  
Oznámenie firmy „Pyrit“ Krajinskému úradu v Bratislave o získaní dobývacích práv a výhradných kutieb od Revírneho banského úradu v Rožňave a spoločnosti RIMA v Bratislave.

60. 1936 - 1937 1  
Oznámenie firmy „Pyrit“ Krajinskému úradu v Bratislave o získaní výhradných kutieb v Smolníckej Hute od Revírneho banského úradu v Spišskej Novej Vsi.
61. (1880) 1938 1  
Potvrdenie o ohlásení výhradnej kutby firmy „Pyrit“ vo Veľkej Polome.
62. (1936) 1940 1  
Zlúčenie výhradných kutieb firmy „Pyrit“ - Hron, Favorit, Tatra, Mimóza, Fortuna, Mikuláš - v Heľpe.
63. b. r. 1  
Súpis vlastníkov výhradných kutieb v Pohorelej, Závadke, Polomke, Heľpe, Telgárte a Šumiaci.

### **3. Majetkovoprávne záležitosti - osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb**

64. (1873) 1900 2  
Osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb KBHÚS v Bôrke.
65. (1875) 1900 2  
Osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb KBHÚS v Lúčkach.
66. (1877) 1930 2  
Osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb v Smolníku pre firmu „Pyrit“.
67. (1878) 1880 - 1926 2  
Osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb firmy „Pyrit“ v Smolníckej Hute.
68. (1886 - 1897) 1909 2  
Osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb HBHÚS v Gemerskej a Spišskej župe.

69. 1890 - 1892 2  
Kutacie povolenia a osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb vo Viškove (Rumunsko).
70. 1895 - 1929 2  
Osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb v Štóse pre firmu „Pyrit“.
71. 1897 2  
Odpis osvedčenia o nahlásení výhradnej kutby v lokalite Úhorná (Smolník).
72. 1902 - 1925 2  
Osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb v Smolníku a Smolníckej Hute firmy „Pyrit“, ktorých bývalým vlastníkom bola KBHÚS.
73. 1907 - 1909 2  
Osvedčenie o nahlásení výhradných kutieb a kutacie povolenie KBHÚS v Marianke.
74. 1908 2  
Osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb v Bôrke pre HBHÚS.
75. 1909 2  
Osvedčenie o nahlásení výhradných kutieb firmy „Pyrit“ v Záhorskej Bystrici, ktorej vlastníkom bola KBHÚS.
76. 1929 2  
Potvrdenia o nahlásení výhradných kutieb firmy „Pyrit“ v Kyjove a v Šarišskom Jastrabí.

#### **4 Majetkovoprávne záležitosti - zápisnice, uznesenia, korešpondencia**

77. 1898 2  
Zápisnica o odpredaji hnutelností a nehnuteľností Smolnícko - spitzenbergskeho ťažiarstva Vavrinec (Laurenti) HBHÚS.

78. 1903 2  
Zápisnica z prejednávania o predaji banského poľa ťažiarstva štôlne Ferdinand HBHÚS.
79. 1904 2  
Žiadosť HBHÚS o výmenu pozemkov v správe Lesného úradu v Solivare.
80. 1922 - 1933 2  
Výmaz a zápis parciel firmy „Pyrit“.
81. (1939) 1944 2  
Uznesenie o vyhlásení dražby povrchových mier a banských polí po vdove Viktórii Wohlovej, bytom v Londýne.
82. 1930 2  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ s centrálou v Budapešti ohľadne vlastníckych vzťahov, výmeny banských polí a dražby.
83. 1921 - 1945 2  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ s banskými úradmi ohľadom udelenia, predĺženia a zrušenia banských údelov.

#### **5. Majetkovoprávne záležitosti - súdne spory**

84. 1888 - 1894 3  
Zápisnice zo súdneho pojednávania o spornom obsadení banského erárneho územia v Smolníku Spitzenbergským ťažiarstvom Ferdinand.
85. 1925 3  
Súdny spor medzi firmou Lipták a spol. v Gelnici a firmou „Pyrit“ týkajúci sa bane Alžbeta.

- |     |                                                                                                                                           |   |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 86. | 1930                                                                                                                                      | 3 |
|     | Uplatňovanie vlastníckych práv na objekty v Starej Vode Riaditeľstvom štátnych lesov v Solivare od firmy „Pyrit“.                         |   |
| 87. | 1942 - 1944                                                                                                                               | 3 |
|     | Spor o banské polia medzi firmou „Ruda“- banská a hutná, úč. spol. v Koterbachoch (Rudňany) a Gelnickým banským ťažiarstvom.              |   |
| 88. | 1943                                                                                                                                      | 3 |
|     | Rozhodnutie Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi v exekučnej veci železiarskej obchodnej spoločnosti proti Gelnickému banskému ťažiarstvu. |   |

#### **6. Správna rada**

- |     |                                                                                   |   |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------|---|
| 89. | 1920 - 1924                                                                       | 3 |
|     | Zápis firmy „Pyrit“ do obchodného registra + korešpondencia.                      |   |
| 90. | 1933 - 1941                                                                       | 3 |
|     | Zmeny a dodatky k zápisom firmy „Pyrit“ do firemného registra.                    |   |
| 91. | 1925 - 1943                                                                       | 3 |
|     | Zápisy, výmazy a výkazy členov správnej rady firmy „Pyrit“ do firemného registra. |   |
| 92. | 1937 - 1944                                                                       | 3 |
|     | Korešpondencia správnej rady firmy „Pyrit“.                                       |   |
| 93. | 1943                                                                              | 3 |
|     | Služobné nariadenie na výkon funkcie banského riaditeľa baní v Smolníku.          |   |

#### **7. Správna rada - riaditeľ**

- |     |                                         |   |
|-----|-----------------------------------------|---|
| 94. | 1924 - 1926, 1936                       | 3 |
|     | Korešpondencia riaditeľa firmy „Pyrit“. |   |

## **8. Správna rada - prokurista**

- |     |                                                                                                       |   |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 95. | 1922                                                                                                  | 3 |
|     | Korešpondencia prokuristu firmy „Pyrit“ Edmunda Schönhausera s centrálou v Budapešti a s odberateľmi. |   |
| 96. | 1923                                                                                                  | 3 |
|     | Korešpondencia prokuristu firmy „Pyrit“ Edmunda Schönhausera s riaditeľom firmy.                      |   |
| 97. | 1923                                                                                                  | 3 |
|     | Korešpondencia prokuristu firmy „Pyrit“ Edmunda Schönhausera s centrálou v Budapešti.                 |   |
| 98. | 1924                                                                                                  | 3 |
|     | Korešpondencia prokuristu firmy „Pyrit“ Edmunda Schönhausera s centrálou v Budapešti.                 |   |

## **9. Správna rada - banský správca**

- |     |                                                 |   |
|-----|-------------------------------------------------|---|
| 99. | 1917                                            | 3 |
|     | Osobná korešpondencia banského správcu Sorgera. |   |

## **10. Valné zhromaždenie**

- |      |                                                               |   |
|------|---------------------------------------------------------------|---|
| 100. | 1927 - 1944                                                   | 4 |
|      | Protokoly z valných zhromaždení a zo zasadnutí firmy „Pyrit“. |   |

## **11. Stanovy**

- |      |                                                                        |   |
|------|------------------------------------------------------------------------|---|
| 101. | 1920                                                                   | 4 |
|      | Stanovy HBHÚS.                                                         |   |
| 102. | 1924                                                                   | 4 |
|      | Stanovy firmy „Pyrit“ sirokyzové, železo a medenorudné bane, úč. spol. |   |

- |      |                                                                                        |   |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 103. | (1924) 1944<br>Zmena stanov firmy „Pyrit“ + korešpondencia.                            | 4 |
| 104. | 1881 + b.r.<br>Stanovy a návrh na zmenu stanov Pohrebného spolku HBHÚS.                | 4 |
| 105. | 1925 - 1939<br>Stanovy Hudobného spolku firmy „Pyrit“, zoznam členov + korešpondencia. | 4 |

## 12. Korešpondencia

- |      |                                                                                                                |   |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 106. | január 1909 - november 1911<br>Prezidiálna korešpondencia HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti.     | 4 |
| 107. | december 1911 - január 1915<br>Prezidiálna korešpondencia HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti.     | 4 |
| 108. | január 1915 - júl 1916<br>Prezidiálna korešpondencia HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti.          | 5 |
| 109. | júl 1916 - apríl 1918<br>Prezidiálna korešpondencia HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti.           | 5 |
| 110. | január 1899 - september 1899<br>Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti. | 5 |
| 111. | september 1899 - apríl 1900<br>Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.  | 5 |
| 112. | apríl 1900 - december 1900<br>Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.   | 6 |
| 113. | december 1900 - júl 1901<br>Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.     | 6 |

114. júl 1901 - október 1901 7  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
115. október 1901 - január 1902 7  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
116. január 1902 - apríl 1902 7  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
117. apríl 1902 - júl 1902 7  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
118. júl 1902 - október 1902 8  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
119. október 1902 - apríl 1903 8  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
120. apríl 1903 - august 1903 8  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
121. august 1903 - február 1904 8  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
122. február 1904 - júl 1904 9  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
123. júl 1904 - december 1904 9  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
124. december 1904 - júl 1905 9  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.



125. júl 1905 - január 1906 9  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
126. január 1906 - august 1906 10  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
127. august 1906 - február 1907 10  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
128. február 1907 - august 1907 10  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
129. august 1907 - január 1908 10  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
130. január 1908 - máj 1908 11  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
131. máj 1908 - november 1908 11  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
132. november 1908 - november 1909 11  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
133. december 1909 - júl 1910 12  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
134. júl 1910 - január 1911 12  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
135. január 1911 - október 1911 12  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.

136. október 1911 - júl 1912 12  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
137. júl 1912 - január 1914 13  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
138. jún 1915 - október 1916 13  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
139. október 1916 - november 1917 14  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
140. november 1917 - október 1919 14  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute adresovaná centrále v Budapešti.
141. október 1890 - máj 1891 15  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
142. máj 1891 - november 1892 15  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
143. november 1892 - október 1894 16  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
144. máj 1895 - december 1897 16  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
145. august 1895 - jún 1896 16  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
146. jún 1896 - december 1896 17  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.

147. január 1897 - júl 1897 17  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
148. júl 1897 - december 1897 17  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
149. január 1898 - november 1898 18  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
150. november 1898 - december 1899 18  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
151. december 1899 - jún 1900 19  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
152. december 1900 - jún 1901 19  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
153. jún 1901 - december 1901 19  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
154. január 1902 - október 1902 19  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
155. október 1902 - september 1903 20  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
156. september 1903 - júl 1904 20  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.
157. júl 1904 - máj 1905 20  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.

|      |                                                          |    |
|------|----------------------------------------------------------|----|
| 158. | máj 1905 - apríl 1906                                    | 20 |
|      | Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute. |    |
| 159. | apríl 1906 - máj 1907                                    | 21 |
|      | Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute. |    |
| 160. | máj 1907 - apríl 1908                                    | 21 |
|      | Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute. |    |
| 161. | apríl 1908 - september 1909                              | 21 |
|      | Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute. |    |
| 162. | september 1909 - september 1911                          | 21 |
|      | Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute. |    |
| 163. | september 1911 - jún 1913                                | 22 |
|      | Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute. |    |
| 164. | jún 1913 - december 1914                                 | 22 |
|      | Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute. |    |
| 165. | december 1914 - december 1915                            | 22 |
|      | Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute. |    |
| 166. | december 1915 - október 1916                             | 22 |
|      | Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute. |    |
| 167. | október 1916 - jún 1917                                  | 23 |
|      | Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute. |    |
| 168. | júl 1917 - marec 1918                                    | 23 |
|      | Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute. |    |

169. apríl 1918 - marec 1919 23  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.

170. apríl 1919 - august 1919 23  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.

171. august 1919 - október 1919 24  
Všeobecná korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute.

### 13. Rôzne

172. 1907 24  
Rozhodnutie vo veci platenia obecnej dane spoločnosťou HBHÚS obci Smolník.

173. 1915 24  
Správa k hospodáreniu obce Smolník vo vzťahu k návrhu rozpočtu na roky 1915 - 1916.

174. 1917 24  
Zoznam banských podnikateľov v okruhu sprostredkovateľne práce v Košiciach.

175. 1920 24  
Úradné osvedčenie splnomocnencov HBHÚS v Budapešti.

176. 1920 24  
Vyslanie technického riaditeľa firmy „Pyrit“ Jána Farkaša na zahájenie prevádzky baní v Rumunsku.

177. 1933 24  
Oznam o založení firmy „Montana“ banská a hutná, úč. spol. so sídlom v Bratislave.

178. 1940 - 1947 24  
Opatrenia vojenských orgánov proti záškodníckej činnosti vo firme „Pyrit“ a hlásenia spravodajskej činnosti vojenskej správe v Kežmarku.

179. 1938 - 1939 24  
Nahlasovacia povinnosť firmy „Pyrit“ o židovskom a neslovanskom pôvode zamestnancov.

180. 1945 24  
Oznámenie firmy „Pyrit“ o poverení Ing. Schumachera Nemeckou priemyselnou komisiou ako poradcu pre banské podniky na Slovensku.

## **B. Zamestnanci**

### **1. Všeobecné**

181. 1908 25  
Služobný poriadok pre HBHÚS.

182. 1907 25  
Pripomienky k návrhu banského riaditeľa Lajosa o zmene služobného poriadku HBHÚS.

183. 1920 25  
Protinávrh k návrhu kolektívnej zmluvy pracovníkov v železiarskom a metalurgickom priemysle.

184. 1900 25  
Nariadenie HBHÚS o pracovnom zaradení zamestnancov.

185. 1931 25  
Pracovný poriadok pre zamestnancov firmy „Pyrit“.

186. 1920 25  
Stav zamestnancov firmy „Pyrit“ v Smolníku.

187. 1924 - 1944 25  
Zoznamy zamestnancov firmy „Pyrit“ pre prípad mobilizácie.

|      |                                                                                                                                                       |    |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 188. | nedat.                                                                                                                                                | 25 |
|      | Výkazy zamestnanosti vo firme „Pyrit“.                                                                                                                |    |
| 189. | 1895 - 1907                                                                                                                                           | 25 |
|      | Porušenie pracovnej disciplíny robotníkmi HBHÚS.                                                                                                      |    |
| 190. | 1917                                                                                                                                                  | 25 |
|      | Návrh Dr. Vojtecha Horvátha z Ministerstva obchodu na získavanie vystáňovaných robotníkov do Montenegro (Čierna Hora) pre potreby uhorského baníctva. |    |
| 191. | 1941 - 1942                                                                                                                                           | 25 |
|      | Žiadosť firmy „Pyrit“ o vystavenie cestovného pasu pre Ing. Eugena Berátsa, riaditeľa závodu v Smolníku, do Nemecka, Maďarska a Protektorátu.         |    |
| 192. | 1904                                                                                                                                                  | 25 |
|      | Smrteľný úraz zamestnanca HBHÚS Daniela Polónyiho.                                                                                                    |    |
| 193. | 1925                                                                                                                                                  | 25 |
|      | Smrteľný úraz T. Husenitzu.                                                                                                                           |    |
| 194. | 1938                                                                                                                                                  | 25 |
|      | Zamestnávanie cudzincov vo firme „Pyrit“.                                                                                                             |    |
| 195. | 1940                                                                                                                                                  | 25 |
|      | Zamietnutie žiadosti o povolenie zamestnávať účtovníka židovského pôvodu Edmunda Schönhausera.                                                        |    |
| 196. | 1911                                                                                                                                                  | 25 |
|      | Predpisy pre rybolov a člňkovanie na jazere Úhorná pri rekreačnom zariadení HBHÚS.                                                                    |    |
| 197. | 1933                                                                                                                                                  | 25 |
|      | Správa o možnostiach vybudovania rekreačno - športového zariadenia pre zamestnancov firmy „Pyrit“ pri jazere Úhorná.                                  |    |

198. 1890 - 1915 25  
Potvrdenia a odporúčania uchádzačov o zamestnanie u HBHÚS od predchádzajúcich zamestnávateľov (výber).
199. 1890 - 1918 25  
Školské vysvedčenia zamestnancov HBHÚS (výber).
200. 1901 - 1906 25  
Pracovné knižky zamestnancov HBHÚS (3 ks).
201. 1934 - 1937 25  
Učňovské zmluvy uzavreté medzi firmou „Pyrit“ a zákonnými zástupcami učňov.

## 2. Súdne spory

202. 1904 25  
Odvolanie Juraja Schmidta a jeho spoločníkov proti rozsudku o porušení pracovnej disciplíny.
203. 1908 25  
Súdny spor vdovy po Martinovi Mihálikovi vo veci vyplácania odškodného od HBHÚS.
204. 1908 25  
Súdny spor vdovy po Michalovi Friedmanszkom vo veci vyplácania odškodného.
205. 1923 - 1933 25  
Exekučné konanie firmy „Pyrit“ proti dlžníkovi Eugenovi Engländerovi.
206. 1924 25  
Súdny spor firmy „Pyrit“ s baníkmi vo veci poburovania proti Čechom a sabotážam.



207. 1925 25  
Súdny spor firmy „Pyrit“ s baníkom Leopoldom Topiczerom zo Smolníka vo veci prepustenia zo zamestnania.
208. 1926 25  
Súdny spor firmy „Pyrit“ s bývalým riaditeľom Ing. Júliusom Wickom vo veci reštitučných nárokov.
209. 1926 25  
Súdny spor zamestnanca firmy „Pyrit“ Jána Pohlyho o neoprávnenom prepustení zo zamestnania.
210. 1930 - 1939 25  
Exekučné konanie proti baníkom firmy „Pyrit“ v Smolníku vo veci vymáhania výživného na deti.
211. 1936 - 1941 25  
Súdny spor vo veci priznania dôchodku penzionovanému baníkovi firmy „Pyrit“ Ľudovítovi Jablonovskému zo Smolníka.
212. 1938 25  
Súdny spor firmy „Pyrit“ s baníkom Jánom Fábrim o odškodnení za ťažký úraz.
213. 1939 - 1943 25  
Exekučné konanie proti dlžníkovi firmy „Pyrit“ Jánovi Oravcovi.
214. 1941 25  
Súdny spor vo veci preraďovania banského dozorca firmy „Pyrit“ Juraja Laurinca vo Veľkej Polome na inú prácu.
215. b. r. 25  
Súdny spor vdovy po Vincentovi Göldrichovi vo veci vyplácania odškodného od HBHÚS.

## C. Výroba a ťažba

### 1. Správy o pochôdzkach

- |      |                                                                                                                |    |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 216. | 1831 - 1852                                                                                                    | 26 |
|      | Správy o pochôdzkach ťažiarstva Ferdinand a z nich vyplývajúce nariadenia o prevádzkovaní.                     |    |
| 217. | 1876 - 1881                                                                                                    | 26 |
|      | Správa o pochôdzke a z nej vyplývajúce nariadenia o prevádzkovaní baní v pôsobnosti Banského úradu v Smolníku. |    |
| 218. | (1876)                                                                                                         | 26 |
|      | Zápisnica z hlavnej pochôdzky baní v Smolníku.                                                                 |    |
| 219. | 1895                                                                                                           | 26 |
|      | Zápisnica z hlavnej banskej pochôdzky v Smolníckej Hute.                                                       |    |
| 220. | 1903                                                                                                           | 26 |
|      | Mesačné hlásenie o stave baní v Smolníku.                                                                      |    |
| 221. | 1911                                                                                                           | 26 |
|      | Oznámenie o uskutočnení pochôdzky k údelu banských mier „Perpetuus - Jacobus“.                                 |    |
| 222. | 1920                                                                                                           | 26 |
|      | Popis baníctva v Lúčke a v Bôrke.                                                                              |    |
| 223. | 1939                                                                                                           | 26 |
|      | Oznámenie Ministerstva hospodárstva firme „Pyrit“ o výskyte pyritového ložiska v Lednici.                      |    |
| 224. | 1939 - 1940                                                                                                    | 26 |
|      | Hlásenia o postupe kutacích a banských prác firmy „Pyrit“ vo Veľkej Polome.                                    |    |

225. (1935) 1942 26  
Oznámenie firmy „Pyrit“ Obvodnému notárskemu úradu v Heľpe o nevhodnosti ložiska v Heľpe pre ťažobné účely.

226. 1943 26  
Popis a majetkový odhad bane Ottokar v Gelnici, banských polí Lucia Morgenfeld a Abendfeld v Kluknave, bane Božia Pomoc a Počatie Panny Márie v Gelnici, František Jozef a Dionýz v Prakovciach.

227. 1943 26  
Správa o stave ložísk a závodu firmy „Pyrit“ v Smolníku.

## **2. Technologické postupy a analýzy**

228. 1894 - 1900 26  
Popis získavania medi cementáciou.

229. 1902 26  
Ročná správa HBHÚS v Smolníckej Hute o cementácií za rok 1901.

230. 1903 26  
Správa o spôsobe získavania medi a kobaltu z kazanešských výpalkov.

231. 1937 26  
Správa o pokusnom spracovávaní kýzu vo firme „Pyrit“.

232. 1895, 1922 - 1928, 1940 26  
Analýzy pyritu a sideritu firmy „Pyrit“.

## **3. Zastavenie a obnovenie prevádzky**

233. 1914 26  
Nariadenie BKNV o uzavretí závodov HBHÚS v Smolníckej Hute.

|      |                                                                                                                   |    |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 234. | 1922                                                                                                              | 26 |
|      | Protokol o zastavení prevádzky firmy „Pyrit“ v Smolníckej Hute.                                                   |    |
| 235. | 1941                                                                                                              | 26 |
|      | Zastavenie kutacích prác v bani Alžbeta v Smolníku.                                                               |    |
| 236. | 1944                                                                                                              | 26 |
|      | Oznámenie firmy „Pyrit“ v Smolníku riaditeľstvu firmy v Bratislave o zastavení prevádzky a prepustení robotníkov. |    |
| 237. | 1944 - 1945                                                                                                       | 26 |
|      | Oznámenie o opätovnom zahájení prevádzky firmy „Pyrit“ v Smolníku.                                                |    |

#### **4 Prevádzkové záležitosti a prevádzkové plány**

##### **a. Prevádzkové plány**

|      |                                                       |    |
|------|-------------------------------------------------------|----|
| 238. | 1914                                                  | 26 |
|      | Prevádzkový plán HBHÚS v Smolníckej Hute na rok 1915. |    |
| 239. | 1917                                                  | 26 |
|      | Prevádzkový plán HBHÚS v Smolníckej Hute na rok 1918. |    |
| 240. | 1920                                                  | 26 |
|      | Prevádzkový plán HBHÚS v Smolníckej Hute na rok 1920. |    |
| 241. | 1921                                                  | 26 |
|      | Prevádzkový plán HBHÚS v Smolníckej Hute na rok 1921. |    |

##### **b. Rôzne prevádzkové záležitosti**

|      |                                                            |    |
|------|------------------------------------------------------------|----|
| 242. | 1922                                                       | 26 |
|      | Memorandum o zachovaní prevádzky kýzových baní v Smolníku. |    |

243. b. r. 26  
Rozšírenie sortimentu drvených kýzov.

244. 1921 26  
Výkaz odberateľov kýzu v rokoch 1913, 1920, 1921.

245. 1904, 1923 26  
Znečistenie rieky Gelnica firmou „Pyrit“.

246. 1928 - 1934 26  
Korešpondencia o dodávkach dreva pre firmu „Pyrit“.

## 5. Korešpondencia

247. 1904 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej Hute - chemické analýzy.

248. 1906 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej Hute - chemické analýzy.

249. 1907 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej Hute - flotácia rúd a destilácia pyritu.

250. 1909 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej Hute - chemické analýzy.

251. 1910 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej Hute - chemické analýzy.

252. 1911 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej  
Hute - chemické analýzy.
253. 1912 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej  
Hute - chemické analýzy.
254. 1913 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej  
Hute - chemické analýzy.
255. 1914 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej  
Hute - chemické analýzy.
256. 1916 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej  
Hute - chemické analýzy.
257. 1917 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej  
Hute - chemické analýzy.
258. 1929 26  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom HBHÚS v Smolníckej  
Hute - chemické analýzy.
259. 1920 26  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ s banskou správou HBHÚS v Borsi (Rumunsko) -  
výroba.
260. 1930 26  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ - chemické analýzy, spracovanie kýzu z Rumunska.

261. 1943 26  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ - predaj kýzu.
262. 1906 - 1907 27  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti - analýzy vyvezeného kýzu a cementačnej medi.
263. 1907 - 1908 27  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti - analýzy vyvezeného kýzu a cementačnej medi.
264. 1908 - 1913 27  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti - analýzy vyvezeného kýzu a cementačnej medi.
265. 1913 - 1916 28  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti - analýzy vyvezeného kýzu a cementačnej medi.
266. 1916 - 1918 28  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti - analýzy vyvezeného kýzu a cementačnej medi.
267. 1903 - 1905 28  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti - odbyť.
268. 1905 - 1906 29  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti – odbyť.
269. 1907 - 1909 29  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti - odbyť.
270. 1909 - 1912 29  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti - odbyť.

271. 1912 - 1914 30  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti – odbyt.
272. 1914 - 1915 30  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti – odbyt.
273. 1915 - 1917 30  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti – odbyt.
274. 1917 - 1918 31  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti – odbyt.
275. 1918 31  
Korešpondencia závodu HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti – odbyt.
276. 1909 31  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníckej Hute -  
odbyt a vývoz kýzu.
277. 1910 31  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníckej Hute -  
odbyt a vývoz kýzu.
278. 1911 31  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníckej Hute -  
odbyt a vývoz kýzu.
279. 1919 31  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníckej Hute -  
odbyt a vývoz kýzu.
280. 1921 31  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníckej Hute -  
odbyt a vývoz kýzu.



281. 1920 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
282. 1921 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
283. 1922 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
284. 1923 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
285. 1924 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
286. 1925 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
287. 1926 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
288. 1927 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.

289. 1928 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
290. 1929 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
291. 1930 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
292. 1931 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
293. 1932 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
294. 1933 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
295. 1934 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.
296. 1935 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt,  
výroba, prieskum a iné.

297. 1936 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt, výroba, prieskum a iné.
298. 1937 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt, výroba, prieskum a iné.
299. 1938 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt, výroba, prieskum a iné.
300. 1939 32  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ so Zastupiteľstvom smolníckych baní v Prahe - odbyt, výroba, prieskum a iné.
301. 1923 33  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ s centrálou v Budapešti - rôzna.
302. 1924 33  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ s centrálou v Budapešti - rôzna.
303. 1928 33  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ s centrálou v Budapešti - rôzna.
304. 1930 33  
Korešpondencia firmy „Pyrit“ s centrálou v Budapešti - rôzna.
305. 1908 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.
306. 1911 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.

307. 1914 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.
308. 1917 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.
309. 1920 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.
310. 1921 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.
311. 1922 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.
312. 1923 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.
313. 1924 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.
314. 1925 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.
315. 1926 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.
316. 1927 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.
317. 1928 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.

318. 1930 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.

319. 1931 33  
Korešpondencia centrály HBHÚS v Budapešti s riaditeľstvom v Smolníku - rôzna.

## 6. Prevádzkové hlásenia

320. 1896 34  
Ročné a mesačné prevádzkové správy.

321. 1900 34  
Ročné a mesačné prevádzkové správy.

322. 1902 34  
Ročné a mesačné prevádzkové správy.

323. 1903 1904 34  
Ročné a mesačné prevádzkové správy.

324. 1905 - 1906 34  
Ročné a mesačné prevádzkové správy.

325. 1907 - 1909 35  
Ročné a mesačné prevádzkové správy.

326. 1910 - 1912 35  
Ročné a mesačné prevádzkové správy.

327. 1914 - 1916 35  
Ročné a mesačné prevádzkové správy.

328. 1916 - 1918 35  
Ročné a mesačné prevádzkové správy.

|      |                                                              |    |
|------|--------------------------------------------------------------|----|
| 329. | 1918 - 1921                                                  | 36 |
|      | Ročné a mesačné prevádzkové správy.                          |    |
| 330. | 1921 - 1923                                                  | 36 |
|      | Ročné a mesačné prevádzkové správy.                          |    |
| 331. | 1925                                                         | 36 |
|      | Ročná prevádzková správa firmy „Pyrit“ za rok 1924.          |    |
| 332. | 1926                                                         | 36 |
|      | Ročná prevádzková správa firmy „Pyrit“ za rok 1925.          |    |
| 333. | 1927                                                         | 36 |
|      | Ročná prevádzková správa firmy „Pyrit“ za rok 1926.          |    |
| 334. | 1928                                                         | 36 |
|      | Ročná prevádzková správa firmy „Pyrit“ za rok 1927.          |    |
| 335. | 1928                                                         | 36 |
|      | Výročná správa firmy „Pyrit“ za rok 1927 s návrhom rozpočtu. |    |

#### **7. Výkazy vytťaženej medi a železného kýzu**

|      |                                           |        |
|------|-------------------------------------------|--------|
| 336. | 1893 - 1946                               | 37, 38 |
|      | Výkazy vytťaženej medi a železného kýzu.  |        |
| 337. | 1894                                      |        |
|      | Týždenné a mesačné hlásenia o ťažbe kýzu. |        |

#### **8. Výkazy odbytu kýzu**

|      |                               |    |
|------|-------------------------------|----|
| 338. | december 1888 - december 1896 | 39 |
|      | Mesačné výkazy odbytu kýzu.   |    |

339. 1919 - 1925, 1929 - 1944 39  
Mesačné výkazy odbytu kýzu.

## **D. Stroje a strojové zariadenia**

### **1. Všeobecné**

340. 1921 39  
Popis strojných zariadení HBHÚS v Smolníckej Hute.
341. 1921 - 1922 39  
Výstavba vodnej elektrárne firmy „Pyrit“ v doline Beckengrund - korešpondencia.
342. 1922 39  
Technický popis vodnej elektrárne firmy „Pyrit“ v Smolníku.
343. 1925 39  
Vyhlásenie o potrebe prestavby úzkorozchodnej železnice na širokorozchodnú medzi Gelnicou a Smolníkom.
344. 1928 39  
Vyhlásenie a správa o výstavbe železnice na úseku Margecany - Červená Skala.
345. 1928 39  
Rozhodnutie vo veci prevozu kompresora a parného lokomobilu z kutacej štôlne Jozef.
346. 1938 39  
Zápisnica o prejednávaní výstavby pily pre firmu „Pyrit“ v Smolníckej Hute.
347. b. r. 39  
Technický popis lanovej dráhy pri Smolníku.

348. b. r. 39  
Technický popis elektrického zariadenia HBHÚS v Smolníckej Hute + predpisy.

349. 1891 - 1927 39  
Objednávky, ponuky a dodávky strojov a strojových zariadení - korešpondencia.

## 2. Korešpondencia

350. október 1902 - október 1903 40  
Korešpondencia riaditeľstva HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti  
ohľadne prevádzkovania strojov a strojových zariadení.

351. október 1903 - september 1904 40  
Korešpondencia riaditeľstva HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti  
ohľadne prevádzkovania strojov a strojových zariadení.

352. september 1904 - júl 1905 40  
Korešpondencia riaditeľstva HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti  
ohľadne prevádzkovania strojov a strojových zariadení.

353. júl 1905 - august 1906 40  
Korešpondencia riaditeľstva HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti  
ohľadne prevádzkovania strojov a strojových zariadení.

354. august 1906 - august 1907 41  
Korešpondencia riaditeľstva HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti  
ohľadne prevádzkovania strojov a strojových zariadení.

355. november 1908 - apríl 1910 41  
Korešpondencia riaditeľstva HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti  
ohľadne prevádzkovania strojov a strojových zariadení.



356. apríl 1910 - jún 1911 41  
Korešpondencia riaditeľstva HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti  
ohľadne prevádzkovania strojov a strojových zariadení.
357. jún 1911 - január 1913 42  
Korešpondencia riaditeľstva HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti  
ohľadne prevádzkovania strojov a strojových zariadení.
358. január 1913 - apríl 1915 42  
Korešpondencia riaditeľstva HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti  
ohľadne prevádzkovania strojov a strojových zariadení.
359. apríl 1915 - apríl 1917 42  
Korešpondencia riaditeľstva HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti  
ohľadne prevádzkovania strojov a strojových zariadení.
360. apríl 1917 - október 1919 42  
Korešpondencia riaditeľstva HBHÚS v Smolníckej Hute s centrálou v Budapešti  
ohľadne prevádzkovania strojov a strojových zariadení.

## **II. ÚČTOVNÝ MATERIÁL**

### **A. Pomocné účtovné knihy**

361. júl 1890 - júl 1892  
Pokladničný denník (Penztár - könyv Szomolnokhulai bánya.).  
Maď., 119 s.
362. október 1899 - apríl 1904  
Pokladničný denník - zásobovanie (Penztár - könyv.).  
Maď., 62 s.

363. marec 1909 - november 1915  
Pokladničný denník.  
Mad', 398 s.
364. november 1915 - december 1921  
Pokladničný denník.  
Mad', 500 s.
365. október 1938 - január 1945  
Účtovná kniha príjmov a výdavkov firmy „Pyrit“.  
Nem., nepag.

#### **B. Iné účtovné knihy**

366. 1891 - 1893  
Účtovná kniha prevádzkových nákladov HBHÚS v Smolníckej Hute (Bánya üzemi havi – jelentések).  
Mad', nepag.
367. marec 1939 - november 1940  
Evidenčná kniha vývozu výpalkov (Ausfuhr - Evidenzbuch für Eisenkiesabbrände und Eisenschlacken).  
Nem., 50 s.
368. 1925 - 1932  
Účtovná kniha hnutel'ného a nehnuteľného majetku spoločnosti „Pyrit“  
Nem., nepag.
369. 1933  
Účtovná kniha hnutel'ného a nehnuteľného majetku spoločnosti „Pyrit“.  
Nem., 101 s.

370. 1933 - 1935  
Účtovná kniha nehnuteľného majetku firmy „Pyrit“ (Inventar der „Pyrit“ Grube und der Eugenia - Grube.).  
Nem., nepag.
371. 1936 - 1938  
Účtovná kniha nehnuteľného majetku firmy „Pyrit“ (Inventarbuch „Pyrit“.).  
Nem., 99 s.
372. 1939 - 1941  
Účtovná kniha nehnuteľného majetku firmy „Pyrit“ (Inventar der „Pyrit“ Grube.).  
Nem., 99 s.
373. 1942 - 1944  
Účtovná kniha nehnuteľného majetku firmy „Pyrit“ (Inventar - Buch.).  
Nem., 99 s.

### C. Spisy

374. 1875 43  
Mzdové tabuľky pre robotníkov banského eráru v Smolníku.
375. 1920 43  
Súpis hnutel'ného a nehnuteľného majetku KBHÚS prevzatého firmou „Pyrit“.
376. 1921 43  
Výkazy investícií za obdobie rokov 1890 - 1913.
377. 1923 43  
Ročná bilancia smolnickej bane HBHÚS za rok 1922.
378. 1935 - 1937 43  
Vyúčtovanie nákladov na prevádzkovanie baní firmy „Pyrit“ v Hel'pe, vo Veľkej Polome a na baňu Bonaventura.

379. 1941 - 1942 43  
Náklady na výstavbu robotníckych domov firmy „Pyrit“ v Smolníckej Hute.

380. 1943 - 1945 43  
Mesačné pokladničné správy firmy „Pyrit“ o stave majetku.

381. 1946 43  
Súpis nehnuteľného majetku firmy „Pyrit“ v Smolníckej Hute a Smolníku + 2 plány.

#### **D. Rozpočty**

382. 1925 43  
Predbežný rozpočet na banské práce firmy „Pyrit“.

383. 1927 43  
Rozpočtový plán firmy „Pyrit“ na rok 1927.

384. 1928 43  
Rozpočtový plán firmy „Pyrit“ na rok 1928.

385. 1929 43  
Rozpočtový plán firmy „Pyrit“ na rok 1929.

386. 1930 43  
Rozpočtový plán firmy „Pyrit“ na rok 1930.

#### **E. Výkazy**

387. 1903 - 1946 43, 44, 45  
Výkazy prevádzkových a výrobných nákladov banských diel.

388. 1927 45  
Mesačné účtovné výkazy odoslaného kýzu.

### III. ŠTATISTIKA

389. 1920 - 1942 (1948) 45  
Ročné štatistické výkazy o stave závodu firmy „Pyrit“ v Smolníku.

### IV. MAPY A PLÁNY

#### A. Banské mapy

390. 1820 - 1825  
Prehľadná mapa banských diel nachádzajúcich sa na Zlatej žile na južnom hrebeni „Schlossgrundu“ v chotári obce Gelnica a Helcmanovce. Pôdorys a pozdĺžny rez. (Haupt Charte über den auf dem südlichen Gebürgsrücken des Schlossgrundes zu Gölnitz auf den Goldgang in Betrieb stehenden Bergbau).  
Eduard Jozef Prybilla, 136 x 62 cm, M kres., kolor. rkp.
391. 1827  
Prehľadná mapa kráľovského ťažiarstva Krížneho prekopy a bane Jozefa Turzona v Gelnici (Haupt Charte königlich. Gewerkschaftlichen Kreutzenlaeger und Joseph Turzoni Grubenbau in Gölnitz...)  
Eduard Jozef Prybilla, 170 x 92 cm, M kres., kolor. rkp.
392. 1768  
Mapa dedičnej štólne Waš - Rhälišovského ťažiarstva a okolitých baní tohto ťažiarstva v Gelnici. Pôdorys a pozdĺžny rez (Geometrischer Grund und Profill Riss: über dem kays: königl: Wass und Rhäelisch Vergewerckschaften Erbstollen zu Göllniz sat denen Verhauungen dieser Vergewerckschaften Gruben).  
Ján Vavrínek Nikolasy, 65 x 52 cm, M kres., kolor. rkp. s legendou

393. 1786  
Bansko-súdna mapa sporných baní nachádzajúcich sa medzi štôľňami Štefan a Rubert v chotári obce Gelnica. Pôdorys, pozdĺžny a priečny rez (Judicial Mapa die im Göllnitzer Terrain zwischen Stephani und Ruberti unterwalltenden Gruben Strittigkeiten betrefent).  
Adam Durmer, 99 x 68 cm, M kres., kolor. rkp. s legendou
394. b. r.  
Mapa baní na Hrubej žile v banskom poli „Nassen“ smerujúcich k „Mittnacht“ v chotári Gelnice. Pôdorys a pozdĺžny rez (Grund und profill Riess der Nassenfelder Gewerkschaftlichen am weitelt gegen Mittnacht gelegenen auf dem Groben Gang bebauten Gruben in Göllnitz).  
B. a., 68 x 48 cm, M kres., kolor. rkp.
395. 1769  
Mapa bane „Kreuzschläger“ v Gelnici patriaca Waš - Rhäelišovkému ťažiarstvu. Pôdorys a pozdĺžny rez (Geometrischer Grund und Sayger Riesz über die kay: könig: Wass und Rhaelische Vergewerkschafte Creuz Schläger Gruben zu Göllnitz).  
Jozef Kamper, 43 x 48 cm, M kres., kolor. rkp. s legendou
396. 1767  
Mapa baní Svätotrojičná a „Benachtbahrten“ v Gelnici. Pôdorys a pozdĺžny rez (Geometrischer Grund und Profill Risz über die kays: könig: Hoh. Heyl. Dreyfaltigkeit und Benachbahrten Gruben zu Göllnitz).  
Ján Vavrínek Nikolasy, 54 x 42 cm, M kres., kolor. rkp. s legendou
397. 1770  
Šachta Troch kráľov a dedičná štôľňa Mária Terézia na „Schlossgrunde“ v Gelnici. Pôdorys a pozdĺžny rez (Geometrischer Grund und Sayger Riss über den kays. königl. heilig Dreykönig Schacht in Schlossgrund zu Göllnitz, in quastione Maria Theresia Erbstollens ...).  
Jozef Kamper, 46 x 30 cm, M kres., kolor. rkp. s legendou

398. (1894)

Mapa údelov na povrchovú mieru pre troskoviská v chotári obce Smolnícka Huta (Szomolnok - Huta határában levő salakhányókra kért Külmérték adományozási térképe.).

B. a., 43 x 26 cm, M 1:2 880, kolor. matrica

## **B. Plány**

### **1. Doprava**

#### **a. Vertikálna doprava**

399. 1783

Nákres pohonného gápl'a šachty Svätotrojičnej, bytu banského majstra, kováča a šopy na uhlie v Gelnici. Pôdorysy a pohľad (Riesz No. 2 von den h. 3. faltigkeiter Treüb Gappl samt Huttmans Quartier, Schmitten und Kohlschoppen zu Göllnitz).

Vincent von Prean, 62 x 46 cm, M kres., kolor. rkp.

400. 1783

Nákres pohonného gápl'a pri šachte na „Schlossgrunde“ v Gelnici, ako aj bytu banského majstra so stajňami. Pôdorysy a pohľad (Riesz No. 3 von den in Schlosz = Grundt zu Göllnitz befindlichen Treüb = Schachte Gappl, samt Huthmans Quartier und dazu gehörigen Stallungen).

Vincent von Prean, 60 x 45 cm, M kres., kolor. rkp.

401. 1783

Nákres šachty Traja králi s brzdiacim zariadením na „Schlossgrunde“ v Gelnici, kováčskej dielne, skladu a triediarne rudy. Pôdorysy a rez (Riesz No. 3 von den in Schlosz Grundt zu Göllnitz befindlichen h. 3 König Schachter Prembs Kunst, einer Schmitten dan Erz und Scheid Cram).

Vincent von Prean, 63 x 46 cm, M kres., kolor. rkp.

402. 1907, Laurahütte  
Plán zabudovania ťažnej klietky pokusnej šachty na bani Robert (Aufsatzvorrichtung für die Fördeschalen des Versuchschachtes auf Roberti - Grube.).  
Nečit., 100 x 89 cm, M 1:5 a M 1:10, svetlotlač

## **b. Horizontálna doprava**

403. 1903, Viedeň  
Projekt lanovej dráhy KBHÚS na úseku bane Viktória (Project einer Drahtseilbahn für die Kattowitzer Actien . Gesellschaft für Bergbau Strecke Victoriagrube - Rostöfen.).  
J. Pohling, A.G. Cöln, 141 x 67 cm, M 1:1 000, svetlotlač
404. 1904, Smolnícka Huta  
Polohopisná mapa plánovanej výstavby lanovej dráhy KBHÚS od bane Eugénia po pražiacu pecu pri železničnej stanici v Smolníckej Hute (Térrajz A „Katoviczi bányatársulat“ által tervezett sodronypálya irányáról, mely „Eugenia bányaműtől - szomolnok hutai állomás mellett kekvő pörkölő kemenczéig vezet).  
B. a., 71 x 53 cm, M 1:2 880, kolor. matrica
405. 1904 + b .r. 45  
Lanová dráha bane Eugénia.  
J. Pohling, A.G. Cöln, 55 listov, svetlotlač + kolor. svetlotlač
406. b. r.  
Plán lanovej dráhy KBHÚS v úseku bane Eugénia (Project einer Drahtseilbahn für die Kattowitzer Actien - Gesellschaft für Bergbau Strecke Eugenia - Rostöfen).  
J. Pohling, A.G. Cöln, 190 x 68 cm, M 1:1 000

## **2. Vodočerpacie stroje**

407. 1870  
Čerpací stroj na vodný pohon šachty Jozef v Smolníku. Pôdorysy a rezy.  
Ján Reich, 80 x 56 cm, M kres., kolor. rkp.



408. 1870  
Veľký čerpací stroj na vodný pohon v Smolníku. Pôdorysy a rezy (Groszkunst).  
Ján Reich, 72 x 56 cm, M kres., kolor. rkp.

### 3. Hutníctvo

409. b. r.  
Horná rafinačná huta mediarskeho podniku v Malužinej. Pôdorys (Grundrisz von der obern Spleisshütte bey der k.k. Kupferhandlung zu Maluzsina).  
Juraj Kerner, 64 x 42 cm, M kres., kolor. rkp. s legendou
410. b. r.  
Horný (alebo Sv. Anton) medený hámor mediarskeho podniku v Malužinej. Pôdorys (Grundrisz von dem Obern oder St: Antoni Kupferhammerwerke der kais: königl: Kupferhandlung in Maluzsina).  
Juraj Kerner, 65 x 44 cm, M kres., kolor. rkp. s legendou
411. 1856  
Plán na postavenie novej plameňovej pražiacej pece v hute na výrobu medi v Smolníku. Pôdorys, pohľad a rezy (Plan zur Erbauung eines neuen Flammen = Rost = Ofens in der k:k: Kupfer Hütte zu Schmölnitz).  
Ján Reich, 58 x 63 cm, M kres., kolor. rkp.
412. b. r.  
Huta v Starej Vode so štyrmi taviacimi pecami a dvoma stupami. Rez (Die Hütten in Alt Wasser mit 4. Schmölz Öfen undt 2. Puch Werck).  
Anton Grinstein, 61 x 47 cm, M kres., kolor. rkp.
413. 1848  
Plán novej huty na výrobu vitriolu v Smolníku. Pôdorys, pohľad a rezy (fronte der neuen k. Vitriolhütte in Schmöllnitz).  
Jozef Ritter von Eiberg, 3 listy, 49 x 34 cm, 49 x 32 cm, 39 x 28 cm, kolor. rkp.

414. b. r.  
Nakladacia stanica KBHÚS pri pražiacich peciach (Entladestation bei den Röstöfen.  
Drahtseilbahn für die Kattowitzer B.A.G.).  
J. Pohling A.G. Cöln, 42 x 34 cm, M 1 : 200, kolor. svetlotlač

415. 1838 Viedeň  
Plán zabudovania parného stroja pre železiareň v Diósgyőri (Plan über die Anwendung  
einer Dampfmaschine, welche entweder als Hilfsmittel zu dem jetzigen bestehenden  
Gebläse wie zu A, oder dass ein Dampf gebläse....Für das böb. Kön. Eisengewerk zu  
Diósgyőr in Ungarn).  
B. a., 62 x 82 cm, M kres., kolor. rkp.

#### **4. Úpravníctvo**

##### **a. Drvenie**

416. b. r.  
Mlyn na medenú rudu v Starej Vode. Pôdorys, pohľad a rezy (Kupfer Mühl in Alt =  
Wasser).  
Matej Haberlandtner, 38 x 58 cm, M kres., kolor. rkp.
417. b. r.  
Plán stupy s detailmi. Pôdorys, pohľady a rezy.  
Václav Ševčík, 67 x 47 cm, M kres., kolor. rkp.

##### **b. Cementačné zariadenie**

418. 1813  
Dolné „vindšachtské“ cementačné zariadenie. Pôdorys, pozdĺžny a priečny rez (Untere  
Windschachter Zement Einrichtung).  
Ján Sax, 61 x 30 cm, M kres., kolor. rkp.

419. b. r.  
Veľké cementačné zariadenie. Pôdorys a rez (Grosse Zement Einrichtung).  
Vilian Mauchs, 68 x 38 cm, M kres. kolor. rkp.
420. Prevádzková budova cementácie. Pôdorys (Alaprajz a rézejtési épületről).  
B. a., 127 x 31 cm, M kres., kolor. rkp.
421. b. r.  
Plán roštovne, lúhovne, kryštalizovne a skladu vitriolu. Pôdorys a rezy.  
B. a., 62 x 34 cm, M  $\frac{3}{4}$  viedenských palcov, kolor. rkp. s legendou

## 5. Prevádzkové a závodné budovy

422. 1783  
Nákres dvoch stúp, prachárne, bytu banského správcu, vrchného dozorca a hajdúchov v Gelnici. Pôdorysy a rezy (Riesz No. 1 von denen zu Göllnitz befindlichen zwey königl. Puchwerkhern, Pulwer Thurm, nebst hl. Berg Schaffers, den Obsteig und Heüduckhens Quartier).  
Vincent von Prean, 96 x 44 cm, M kres., kolor. rkp.
423. 1783  
Plány prevádzkových, obytných a iných budov (bližšie neurčených). Pôdorysy, pohľady a rezy.  
Matej Haberländer, 16 listov, M kres., kolor. rkp.
424. 1910, Smolnícka Huta  
Polohopisná mapa závodných a prevádzkových budov v Smolníku a Smolníckej Hute (Helyszinrajza Szomolnok és Szomolnokhután fekvő kezelési és üzem épületeiről).  
B. a., 133 x 33 cm, M 1:2 880, kolor. rkp.

## 6. Rôzne

425. 1814

Nákres dutinového a vylepšeného dutinového odstrelu. Pohľady a rezy.

B. a., 31 x 48 cm, b. M, kolor. rkp. s legendou

426. b. r.

Hornorakúska pec na varenie piva šetriaca drevom. Pohľady a rezy (Grund Profill und Durchschnitt Risz, des Oberösterreichischen Holzersparenden Bierbrau = Offens).

B. a., 2 listy a 40 x 28 cm, M kres., kolor. rkp. s legendou

427. b. r.

Plán vážnice a krčmy v Smolníku. Pôdorysy a pohľady.

B. a., 37 x 49 cm, M kres., kolor. rkp.

**Katovická banská a hutnícka, úč. spol.  
1900 - 1925**

## I. SPISOVÝ MATERIÁL

### A. Vedenie - správa

- |    |                                                                                                                   |   |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 1. | b. r.                                                                                                             | 1 |
|    | Stanovy KBHÚS.                                                                                                    |   |
| 2. | 1902                                                                                                              | 1 |
|    | Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia. |   |
| 3. | 1903                                                                                                              | 1 |
|    | Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia. |   |
| 4. | 1904                                                                                                              | 1 |
|    | Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia. |   |
| 5. | 1905                                                                                                              | 1 |
|    | Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia. |   |
| 6. | 1907                                                                                                              | 1 |
|    | Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia. |   |
| 7. | 1908                                                                                                              | 1 |
|    | Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia. |   |

8. 1909 1  
Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia.
9. 1910 1  
Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia.
10. 1911 1  
Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia.
11. 1915 1  
Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia.
12. 1916 1  
Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia.
13. 1917 1  
Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia.
14. 1925 1  
Majetkovoprávne záležitosti - žiadosti a rozhodnutia o údeloch povrchových mier a banských polí + korešpondencia.

#### **B. Zamestnanci**

15. 1901 1  
Pracovný poriadok KBHÚS.

- |     |                                                                                      |   |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 16. | 1905 - 1906                                                                          | 1 |
|     | Výkazy o chorobnosti zamestnancov KBHÚS v Smolníckej Hute.                           |   |
| 17. | 1909 - 1915                                                                          | 1 |
|     | Smrteľné a ťažké úrazy zamestnancov KBHÚS.                                           |   |
| 18. | 1904 - 1915                                                                          | 1 |
|     | Korešpondencia - žiadosti o príspevky z bratskej pokladnice, vyst'ahovalectvo a iné. |   |

### C. Výroba a ťažba

- |     |                                                                                      |   |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 19. | 1911                                                                                 | 1 |
|     | Prevádzkový poriadok KBHÚS pre dopravu železnej rudy v slepej šachte v bani Eugénia. |   |
| 20. | 1907 - 1908 + b. r.                                                                  | 1 |
|     | Chemické analýzy KBHÚS.                                                              |   |
| 21. | 1900 - 1916                                                                          | 1 |
|     | Korešpondencia - vývoz výrobkov, výstavba pecí a iné.                                |   |

### II. ÚČTOVNÝ MATERIÁL

- |     |                                                                                              |   |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 22. | 1902 - 1904                                                                                  | 1 |
|     | Výkazy prevádzkových výdavkov (lanová dráha, stavebné práce) KBHÚS.                          |   |
| 23. | 1902 - 1915                                                                                  | 1 |
|     | Výkazy produkcie a výdavkov jednotlivých baní KBHÚS.                                         |   |
| 24. | 1911 - 1915                                                                                  | 1 |
|     | Ročné bilancie hospodárskych výsledkov KBHÚS vlastných a prenajatých baní v Smolníckej Hute. |   |



## Menný register

Babocsay, Herman 49/1  
Beráts, Eugen, Ing. 191/1  
Binder, E. 51/1  
Braun, barón 55/1  
Brunyanszký, Juraj 44/1  
Buchall, Karol 15/1  
Engländer, Eugen 205/1  
Fábri, Ján 212/1  
Farkaš, Ján, technický riaditeľ 176/1  
Friedmanszky, Michal 204/1  
Gajdoš, Štefan 28/1  
Göldrich, Adalbert 16/1  
Göldrich, Vincent 215/1  
Grinstein, Anton 412/1  
Haberländer, Matej 423/1  
Haberlandtner, Matej 416/1  
Hillay, Anton 34/1  
Horváth, Vojtech, Dr. 190/1  
Husenitz, T. 193/1  
Jablonovský, Ľudovít 211/1  
Jäger, Eduard 34/1  
Kerner, Juraj 409/1, 410/1  
Kreutzer, Ján 30/1  
Lajos, Viktor, banský riaditeľ 182/1  
Laurinec, Juraj 214/1  
Linkes, Adolf 33/1  
Mauchs, Viliam 419/1  
Mihálik, Martin 203/1  
Münnich, Koloman 39/1  
Oravec, Ján 213/1  
Pohly, Ján 209/1  
Polónyi, Daniel 192/1

Prean, Vincent 399/1 – 401/1, 422/1  
Reich, Ján 407/1, 411/1  
Ritter, Jozef 413/1  
Sax, Ján 418/1  
Schmidt, Ján 49/1  
Schmidt, Juraj 202/1  
Schneider, rodina 51/1, 52/1  
Schönhauser, Edmund, prokurista 95/1 – 98/1, 195/1  
Schumacher, Ing. 180/1  
Sorger, banský správca 99/1  
Ševčík, Václav 417/1  
Topiczer, Leopold 207/1  
Wick, Július, Ing., riaditeľ 208/1  
Wohlová, Viktória 81/1  
Wurfel, Adolf 25/1, 26/1  
Zavaczky, Štefan 30/1  
Zavilla, Koloman 6/1

## Miestny register

Bôrka, o. Rožňava 64/1, 74/1, 222/1

Borsa (Rumunsko) 259/1

Budapešť, hl. mesto 95/1 – 98/1, 106/1 – 140/1, 175/1, 262/1 – 280/1, 301/1 – 319/1, 350/1 – 360/1

Červená Skala, (osada obce Šumiac, o. Brezno) 344/1

Gelnica, o. 23/1, 26/1, 85/1, 226/1, 343/1, 399/1 – 401/1, 422/1

Gemerská Poloma, o. Rožňava 48/1

Heľpa, o. Brezno 62/1, 63/1, 225/1, 378/1

Kežmarok, o. 178/1

Kluknava, o. Gelnica 226/1

Kluž (Cluj, Rumunsko) 5/1

Košice, o. 174/1

Koterbachy (Rudňany), o. Spišská Nová Ves 87/1

Kyjov, o. Stará Ľubovňa 76/1

Lednica, o. Púchov 223/1

Lúčky, o. Michalovce 65/1, 222/1

Malužiná, o. Liptovský Mikuláš 409/1, 410/1

Margecany, o. Gelnica 344/1

Marianka, o. Malacky 73/1

Mníšek nad Hnilcom, o. Gelnica 46/1

Montenegro (USA) 190/1

Pača, o. Rožňava 49/1

Pohorelá, o. Brezno 63/1

Polomka, o. Brezno 63/1

Praha, hl. mesto ČR 281/1 – 300/1

Prakovce, o. Gelnica 226/1

Prešov, o. 14/1

Rožňava, o. 12/1

Smolnícka Huta, o. Gelnica 2/1, 9/1, 11/1, 13/1, 16/1, 21/1, 24/1, 27/1, 29/1, 31/1, 35/1, 36/1, 41/1, 45/1, 56/1, 60/1, 67/1, 72/1, 106/1 – 171/1, 219/1, 229/1, 233/1, 234/1, 238/1 – 241/1, 247/1 – 258/1, 262/1 – 280/1, 346/1, 348/1, 350/1 – 360/1, 379/1, 381/1, 404/1, 424/1, 16/2, 24/2

Smolník, o. Gelnica 2/1, 3/1, 6/1, 8/1, 10/1, 13/1, 14/1, 18/1, 19/1, 21/1 – 23/1, 33/1, 41/1,  
45/1, 56/1, 72/1, 84/1, 93/1, 172/1, 173/1, 191/1, 210/1, 218/1, 220/1, 227/1, 235/1,  
236/1, 237/1, 242/1, 305/1 – 319/1, 342/1, 343/1, 347/1, 374/1, 381/1, 407/1, 408/1,  
413/1, 424/1, 427/1

Solivar (Prešov) 12/1, 32/1, 79/1, 86/1

Spišská Nová Ves, o. 88/1

Stará Voda, o. Gelnica 86/1, 412/1, 416/1

Šarišské Jastrabie, o. Stará Ľubovňa 76/1

Štós, o. Košice - okolie 70/1

Šumiac, o. Brezno 63/1

Švedlár, o. Gelnica 46/1

Telgárt, o. Brezno 63/1

Úhorná, o. Gelnica 71/1

Veľká Poloma (Gemerská Poloma), o. Rožňava 61/1, 214/1, 224/1, 378/1

Viškov (Rumunsko) 69/1

Záhorská Bystrica, (Bratislava, hl. mesto SR) 75/1

Závadka, o. Gelnica 63/1

## Vecný register

analýzy 232/1, 247/1, 248/1, 250/1 – 258/1, 262/1 – 266/1,

- chemické 260/1, 20/2

baňa

- Alžbeta 85/1, 235/1

- Bonaventura 378/1

- Božia Pomoc 226/1

- Dionýz 226/1

- Eugénia 17/1, 404/1 – 406/1, 19/2

- Ferdinand 8/1

- František 226/1

- Jozef 226/1

- Ottokar v Gelnici 226/1

- Počatie Panny Márie 226/1

- Robert 402/1

- Vavrinec 20/1

- Viktória 403/1

bane

- KBHÚS 23/2

- kýzové 242

- prenajaté 24/2

- smolnícke 1/1

- v Rumunsku 176/1

- v Smolníku 220/1

baníci 210/1

banská miera

- Perpetuus - Jacobus 221/1

- Paulína 50/1

- vymeriavanie 42/1

banské diela 387/1

banské podniky na Slovensku 180/1

banské pole 2/2 - 14/2, 87/2

- Bella 4/1

- Anton 4/1
- Eugénia 4/1, 12/1, 38/1
- Ferdinand 39/1
- Jupiter 51/1
- Konstantia I, II. 53/1
- Kornélia I., II. 55/1
- Lucia Morgenfeld 226/1
- Michal 19/1
- Saturn 51/1
- v Rumunsku 5/1

banské práce 224/1, 382/1

banskí podnikatelia 174/1

Banský kapitanát Spišská Nová Ves 38/1, 233/1

Banský revírny úrad v Rožňave 59/1

Banský úrad v Smolníku 41/1

budovy 424/1, 423/1

byt 16/1

cementácia 228/1, 229/1, 420/1

cestovný pas 191/1

cudzinci 194/1

Červený kríž 31/1

člnkovanie 196/1

daň

- obecná 172/1

dobývacie práva 59/1

dodávky

- kýzu 20/1

- mäsa 30/1

dôchodok 211/1

dolina

- Beckengrund 341/1

dom

- prenájom 14/1
- robotnícky 379/1

dozorca banský 214/1

dražba 82/1

- povrchových mier 81/1

dráha

- lanová 26/1, 47/1, 347/1, 403/1 – 406/1

drevo 3/1, 21/1, 32/1, 246/1

elektrárň

- vodná 341/1, 342/1

elektrické vedenie 22/1

exekúcia 205/1, 213/1

firma

- Kohn & Schmergel 36/1

- Lipták a spol. 85/1

- Montana 177/1

- RUDA 87/1

flotácia 249/1

gápeľ 399/1, 400/1

Gelnické banské ťažiarstvo 87/1, 88/1

Gerstle - Spitz & co. 20/1

haldovisko 9/1, 17/1

horáreň 18/1

hrádza 34/1

huta 409/1, 411/1, 413/1

jarok

- náhonný 10/1

- vodný 9/1

jazero

- Úhorná 25/1, 34/1, 196/1, 197/1

kobalt 230/1

kompresor 345/1

koncesia

- hostinská 36/1

Krajinský úrad v Bratislave 59/1, 60/1

krčma 427/1

kutby

- výhradné 42/1, 45/1, 46/1, 49/1, 52/1, 59/1 – 68/1, 70/1 – 76/1, 82/1

kýz 231/1, 243/1, 244/1, 260/1, 261/1, 337/1-339/1, 388/1

les 36/1

Lesná správa

- v Smolníku 18/1

- v Smolníckej Hute 11/1

Lesný úrad v Solivare 32/1, 79/1

lokomobil 345/1

ložisko

- v Heľpe 225/1

- v Smolníku 227/1

lúhovňa 421/1

lúka

- Tinesgrund 15/1

meď 230/1, 336/1

- cementačná 35/1, 262/1 – 266/1

mediarsky podnik 409/1, 410/1

mlyn

- na rudu 416/1

mobilizácia 187/1

most 28/1

nehnutelnosti 77/1

nemocnica

- banská

- v Smolníckej Hute 31/1

- v Smolníku 33/1

obchodný register 89/1

Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi 57/1

Obvodný notársky úrad v Heľpe 225/1

odbyt 267/1 – 300/1

- kýzu 338/1, 339/1

odstrel 425/1

odškodné 203/1, 204/1, 215/1



parcela

- firmy Pyrit 80/1

pivo

- varenie 426/1

plán

- prevádzkový 238/1 – 241/1

Pohornádska železopriemyselná, úč. spol. 35/1

pochôdzka 216/1 – 220/1

pokladnica

- bratská 18/2

poriadok

- pracovný 185/1, 15/2

- prevádzkový 19/2

- služobný 181/1, 182/1

povolenia

- kutacie 40/1, 41/1, 44/1, 54/1

povozníci 21/1

povrchová miera 2/2 - 14/2

- Ferrum 56/1

pozemok

- výmena 79/1

práce

- kutacie 57/1, 58/1

- vrtné 53/1

pracovné knižky 200/1

pracháreň 422/1

prepustenie zo zamestnania 209/1

prevádzka 234/1, 236/1, 237/1, 242/1

prevádzkové správy 320/1 – 334/1

prieskum 281/1 – 300/1

pyrit 232/1

- destilácia 249/1

- ložisko 223/1

register

- firemný 90/1, 91/1

- obchodný 89/1

reštitúcie 208/1

Revírny banský úrad

- v Banskej Bystrici 58/1

- Spišskej Novej Vsi 60/1

riaditeľ

- baní v Smolníku 93/1

- firmy Pyrit 94/1

rieka

- Gelnica 245/1

robotníci 189/1, 190/1, 236/1, 374/1

ruda

- doprava 19/2

- flotácia 249/1

- železná 27/1

rybolov 196/1

sabotáž 206/1

siderit 232/1

sklad

- obilia 29/1

- vitriolu 421/1

splnomocnenec

- HBHÚS 175/1

Spojená smolnícka spoločnosť banských produktov 43/1

spoločnosť

- Gerstle - Spitz & co. 9/1

- RIMA 59/1

Správa lesov v Smolníckej Hute 24/1

správa

- výročná 335/1

- prevádzková 320/1 – 334/1

správna rada 91/1, 92/1

stanica

- nakladacia 28/1, 414/1

stanovy

- firmy Pyrit 102/1, 103/1

- HBHÚS 101/1

- Hudobného spolku 105/1

- KBHÚS 1/2

- Pohrebného spolku 104/1

stroj

- čerpací 408/1

- prevádzka 350/1 – 360/1

stupy 417/1

šachta

- Jozef 407/1

- Svätotrojičná 399/1

- Traja králi 401/1

štôľňa

- Ferdinand 78/1

- Jozef 345/1

ťažba

- kýzu 337/1

ťažiarstvo

- Ferdinand 84/1, 216/1

- Vavrinec 77/1

telefónna linka 23/1

továreň

- na výrobu plechu 29/1

troska

- železná 56/1

učni 201/1

účtovník 195/1

údely

- banské 83/1

uchádzač

- o zamestnanie 198/1

úraz 212/1, 17/2

- smrteľný 192/1, 193/1

vážnica 427/1

vitriol 413/1

výpalky 230/1

výroba 259/1, 281/1 – 300/1

vystažovalectvo 18/2

výstavba

- pecí 21/2

- píly 346/1

- stanice 26/1

- vily 25/1

vysvedčenie 199/1

zamestnanci 179/1, 184/1 – 187/1, 197/1, 199/1, 200/1, 16/2, 17/2

zamestnanosť 188/1

zariadenie

- cementačné 418/1, 419/1

- elektrické 348/1

- strojové 340/1, 349/1 – 360/1

záškodníctvo 178/1

závody

- uzavretie 233/1

zhromaždenie

- valné 100/1

zmluva

- kolektívna 183/1

- kúpno predajná 2/1, 4/1, 5/1, 6/1, 7/1

- o nákupe dreva 3/1

- o prenájme 15/1, 16/1, 29/1

- o preprave 27/1

- o zásobovaní potravinami 33/1

- povoznícka 21/1

- učňovská 201/1

- zámenná 48/1

žandárske veliteľstvo 14/1

železnica 343/1, 344/1

židovský pôvod 179/1, 195/1

župa

- Gemerská 68/1

- Spišská 68/1

SNA, Slovenský banský archív

## OBSAH

### ÚVOD

|                                                                  |    |
|------------------------------------------------------------------|----|
| Pyrit širokýzové, železo – a medenorudné bane, úč. spol. Smolník | 3  |
| Doprava .....                                                    | 6  |
| Hutníctvo a úpravníctvo .....                                    | 6  |
| Katovická banská a hutnícka, úč. spol. ....                      | 8  |
| Vývoj a dejiny fondu .....                                       | 10 |
| Rozbor archívneho fondu .....                                    | 13 |
| Možnosti využitia archívneho fondu .....                         | 15 |

|                                                                         |           |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>PYRIT širokýzové, železo a medenorudné bane, úč. spol. Smolník1.</b> | <b>19</b> |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------|

|                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|
| I. SPISOVÝ MATERIÁL .....                                                       | 21 |
| A. Vedenie - správa .....                                                       | 21 |
| 1. Zmluvy, dohody a rozhodnutia .....                                           | 21 |
| 2. Majetkovoprávne záležitosti - údely a kutacie povolenia .....                | 25 |
| 3. Majetkovoprávne záležitosti - osvedčenia o nahlásení výhradných kutieb ..... | 28 |
| 4. Majetkovoprávne záležitosti - zápisnice, uznesenia, korešpondencia .....     | 29 |
| 5. Majetkovoprávne záležitosti - súdne spory .....                              | 30 |
| 6. Správna rada .....                                                           | 31 |
| 7. Správna rada - riaditeľ .....                                                | 31 |
| 8. Správna rada - prokurista .....                                              | 32 |
| 9. Správna rada - banský správca .....                                          | 32 |
| 10. Valné zhromaždenie .....                                                    | 32 |
| 11. Stanovy .....                                                               | 32 |
| 12. Korešpondencia .....                                                        | 33 |
| 13. Rôzne .....                                                                 | 39 |
| B. Zamestnanci .....                                                            | 40 |
| 1. Všeobecné .....                                                              | 40 |
| 2. Súdne spory .....                                                            | 42 |
| C. Výroba a ťažba .....                                                         | 44 |
| 1. Správy o pochôdkach .....                                                    | 44 |
| 2. Technologické postupy a analýzy .....                                        | 45 |
| 3. Zastavenie a obnovenie prevádzky .....                                       | 45 |
| 4. Prevádzkové záležitosti a prevádzkové plány .....                            | 46 |
| b. Rôzne prevádzkové záležitosti .....                                          | 46 |
| 5. Korešpondencia .....                                                         | 47 |
| 6. Prevádzkové hlásenia .....                                                   | 55 |
| 7. Výkazy vyťaženej medi a železného kýzu .....                                 | 56 |
| 8. Výkazy odbytu kýzu .....                                                     | 56 |
| D. Stroje a strojné zariadenia .....                                            | 57 |
| 1. Všeobecné .....                                                              | 57 |
| 2. Korešpondencia .....                                                         | 58 |
| II. ÚČTOVNÝ MATERIÁL .....                                                      | 59 |
| A. Pomocné účtovné knihy .....                                                  | 59 |
| B. Iné účtovné knihy .....                                                      | 60 |
| C. Spisy .....                                                                  | 61 |

|                                                    |           |
|----------------------------------------------------|-----------|
| D. Rozpočty .....                                  | 62        |
| E. Výkazy.....                                     | 62        |
| III. ŠTATISTIKA.....                               | 63        |
| IV. MAPY a PLÁNY .....                             | 63        |
| A. Banské mapy .....                               | 63        |
| B. Plány.....                                      | 65        |
| 1. Doprava.....                                    | 65        |
| a. Vertikálna doprava .....                        | 65        |
| b. Horizontálna doprava .....                      | 66        |
| 2. Vodočerpacie stroje.....                        | 66        |
| 3. Hutníctvo.....                                  | 67        |
| 4. Úpravníctvo.....                                | 68        |
| 5. Prevádzkové a závodné budovy .....              | 69        |
| 6. Rôzne .....                                     | 70        |
| <b>Katovická banská a hutnícka, úč. spol. ....</b> | <b>71</b> |
| I. SPISOVÝ MATERIÁL .....                          | 73        |
| A. Vedenie - správa .....                          | 73        |
| B. Zamestnanci.....                                | 74        |
| C. Výroba a ťažba .....                            | 75        |
| II. ÚČTOVNÝ MATERIÁL .....                         | 75        |
| Menný register.....                                | 77        |
| Miestny register .....                             | 79        |
| Vecný register .....                               | 81        |

**Názov archívu:** Štátny ústredný banský archív v Banskej Štiavnici

**Názov fondu:** 1. „PYRIT“ sirokýzové, železo - a medenorudné bane, úč. spol. Smolník (1767) 1924 - 1945 (1948)

2. Katovická banská a hutnícka, úč. spol., 1900 – 1925

**Skratka fondu:** 1. PS

2. KBH

**Druh pomôcky:** skupinový inventár

**Počet inventárnych jednotiek:** 1. 427

2. 24

**Počet ukladacích jednotiek:** 1. 45 škatúl (cca 5, 4 b. m.)

2. 1 škatuľa (cca 0,12 b. m.)

**Miesto uloženia:** Radničné nám. č. 4, Banská Štiavnica

**Stav ku dňu:** 31.12. 2004

**Fond usporiadali:** Zoltán Jakab, Mgr. Lucia Krchnáková

**Inventár zostavili:** Zoltán Jakab, Mgr. Lucia Krchnáková

**Registre vypracovala:** Mgr. Lucia Krchnáková

**Počet strán inventára:** 92

**Počet exemplárov:** 4 exempláre

**Inventár prepísala:** Mgr. Lucia Krchnáková

**Inventár schválila:** Mgr. Elena Kašiarová, Mgr. Janka Schillerová